

Milieuactivisme: Een privilege probleem?

Een onderzoek naar de barrières van milieuactivisme met een focus op Extinction Rebellion in Nijmegen

Figuur 1: Een eigen gemaakte foto op de Klimaatmars van 31 mei 2024 te Amsterdam

Bachelorthesis

Geografie, Planologie en Milieu
Radboud Universiteit Nijmegen

Door

Alexander van Kooten
S1044290

Begeleid door
dr. Maria Kaufmann

Aantal woorden
22.334

1 augustus 2024

Abstract

Doel

Dit onderzoek heeft als doel om inzichtelijk te krijgen waar mensen tegenaan lopen bij het uitvoeren van milieuactivisme bij de beweging Extinction Rebellion (XR) in Nijmegen. Er wordt bekeken hoe toegankelijkheid XR is voor nieuwe activisten, maar ook voor al langer betrokken activisten. Er zijn verschillende stadia vastgesteld waarin activisten zich kunnen bevinden die iets vertellen over hoe betrokken en ervaren de activisten zijn. Eerst wordt bekeken welke activiteiten en acties de beweging organiseert en daarna wordt bekeken waar activisten tegenaan lopen bij elk stadium en hoe de mogelijke vormen van ondersteuning vanuit de beweging eruit zien.

Methoden

Er is gedurende dit proces data verzameld door met vijf betrokken activisten in gesprek te gaan over hun ervaringen bij de beweging. Dit zijn semi-gestructureerde interviews geweest. Daarnaast is er aan drie activiteiten deelgenomen ter observatie. Hierdoor kan, met de kennis die vooraf is opgedaan in de literatuur, bekeken worden hoe de toegankelijkheid er in de praktijk eruit ziet. Nadat de interviews en observaties zijn gedaan en dus de data is verzameld, is gebruikgemaakt van ATLAS.ti, een programma waarmee de uitgeschreven tekst van de data kan worden geanalyseerd. Door het toekennen van verschillende codes is het daarna mogelijk geweest om met de co-occurrence methode van ATLAS.ti de relaties tussen codes en quotes van geïnterviewden te bekijken.

Resultaten

In de interviews zijn veel verschillende dingen gedeeld door de geïnterviewden en ook tijdens de observaties is relevante data verkregen. Allereerst is er gekeken naar de vorm van activisme en de verschillende activiteiten bij XR en hier zijn twee categorieën van activiteiten uitgekomen. De eerste categorie kenmerkt zich door een interventie in de openbare ruimte. Voorbeelden van activiteiten zijn de Klimaatmars, Luchtalarm = Klimaatalarm en ook de blokkade van de Oversteek op 1 juni 2024. De tweede categorie kenmerkt zich door een samenstelling van verschillende activiteiten die niet een interventie in de openbare ruimte zijn. Voorbeelden hiervan zijn de briefings voor en na de acties, maar ook potlucks. Er zijn vervolgens vele barrières bekeken per stadium. Vooral institutionele en tijdelijke barrières zijn te zien in de eerste stadia, terwijl de andere soorten barrières meer naar voren komen als iemand meer betrokken is bij XR. Bovendien zijn er voor iedere vorm van barrières verschillende vormen van ondersteuning gevonden in de data, enkel voor de tijdelijke barrières zijn er geen ondersteuningsvormen waargenomen.

Conclusies

Extinction Rebellion in Nijmegen biedt betrokken activisten meerdere verschillende vormen van ondersteuning, waardoor bepaalde barrières die per stadium verschillen van grootte, weggenomen of verminderd kunnen worden. Er bestaat een verband tussen de institutionele en tijdelijke barrières en ondersteuning voor de beginperiode dat iemand bij XR komt kijken. Hiernaast is ook een verband zichtbaar in de verschillende vormen van sociale, financiële en materiële ondersteuning, met barrières in de latere stadia. XR in Nijmegen biedt zowel een mogelijkheid om te praten en directe hulp als ook activiteiten die de sociale cohesie vergroten en het makkelijker maken om samen activisme uit te voeren.

Inhoud

Abstract	2
1. Introductie	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Doel- en vraagstelling	7
1.3 Relevantie	8
1.3.1 Maatschappelijke relevantie	8
1.3.2 Wetenschappelijke relevantie	9
2. Theorie	11
2.1 Literatuur review	11
2.1.1 Activiteiten van XR	12
2.1.2 Toegankelijkheid van XR	13
2.1.3 Ondersteuning van XR	16
2.2 Conceptueel model	17
2.3 Operationalisatie	18
3. Methodologie	20
3.1 Onderzoeksstrategie	20
3.2 Dataverzameling	20
3.2.1 Interviews	21
3.2.2 Observaties	22
3.3 Data-analyse	25
3.4 Validiteit en betrouwbaarheid	26
3.5 Reflectie op onderzoeksplan	26
3.6 Persoonlijke noot	27
4. Resultaten	28
4.1 Activiteiten van XR	28
4.2 Toegankelijkheid van XR	30
4.3 Ondersteuning van XR	35
5. Conclusie	40
5.1 Deelvragen	40
5.2 Hoofdvraag	45
6. Discussie en reflectie	48
6.1 Tijd van data verzamelen	48
6.2 Beperkingen van het onderzoek	48
6.3 Persoonlijke reflectie	49
6.4 Verhoudingen tot bestaande literatuur	50
7. Aanbevelingen	51
8. Referenties	52
9. Bijlagen	57
9.1 Interview guide	57
9.2 Codeboek	58

1. Introductie

1.1 Aanleiding

De aarde warmt op. IPCC (2023) geeft aan dat dit een bedreiging is voor het welzijn van mensen en de gezondheid van onze planeet. Deze groep wetenschappers geeft ook aan dat er veel maatregelen genomen moeten worden om deze dreiging zo klein mogelijk te houden, mede omdat er al lange tijd niet voldoende is gedaan om dit tegen te gaan. Ondertussen is de gemiddelde wereldwijde temperatuur al meer dan één graad Celsius gestegen ten opzichte van het jaar 1850 en is er - gezien vanaf 2023 - nog maar 500 Gton CO₂ om uit te stoten om meer dan 50% kans te hebben om onder 1,5° Celsius opwarming te blijven (IPCC, 2023). Dit doel is ontstaan toen er in 2015 op de Klimaatop in Parijs (COP21) een akkoord is bereikt onder de 196 landen *‘to hold the increase in the global average temperature to well below 2°C above pre-industrial levels and pursue efforts to limit the temperature increase to 1,5°C above pre-industrial levels* (The Paris Agreement | UNFCCC, z.d., p.1). De Nederlandse overheid heeft dit doel ook overgenomen in een Klimaatakkoord in 2019, waarin zij uitlegt hoe zij zich gaat inzetten voor het oplossen van dit probleem en hoe dit Nederland zal veranderen (Rijksoverheid, 2019).

Het tegengaan van de opwarming van de aarde wordt gepoogd te bereiken door plannen te maken voor veel verschillende sectoren. Kijkend naar de hoofdstukken in het Klimaatakkoord (2019, p.2) zijn dit: De gebouwde omgeving, mobiliteit, industrie, landbouw en landgebruik en elektriciteit. Er wordt niets gezegd over hoe de maatschappij betrokken zal worden in deze uitdagingen. Volgens Ter Brake (2022) zijn er in verschillende steden in Nederland voorbeelden van mensen te vinden die zich niet of nauwelijks betrokken en meegenomen voelen bij lokale overheden en de implementatie van hun duurzaamheidsdoelen. NOS (2024a) laat dit ook zien, maar dan vanuit de andere kant: Duurzame keuzes en de gevolgen ervan die vandaag de dag gemaakt worden, zijn vaak niet eerlijk verdeeld over de samenleving (Coolsaet, 2020). Dit begrip staat in de literatuur vooral bekend als *environmental justice* en zal fungeren als een van de belangrijke thema's van dit onderzoek.

Om aandacht te vragen voor dit thema, worden door verschillende mensen verenigingen en bewegingen opgericht die zich hier hard voor maken. Een voorbeeld hiervan is Extinction Rebellion (XR), ontstaan in het Verenigd Koninkrijk in 2018, maar ondertussen ook al in Nederland actief. Op 6 juli 2022 blokkeren zij voor het eerst een snelweg (NOS, 2022a). Niet iedereen ziet het nut van deze manier van actievoeren in en sindsdien is de organisatie regelmatig in de media te vinden. Mede door hun acties, wordt *klimaatklever* (een verwijzing naar iemand die zich namens Extinction Rebellion ergens aan vastmaakt) tot woord van het jaar uitgeroepen (DPG Media Privacy Gate, 2022).

Het op de agenda willen zetten van deze zaken wordt gezien als een vorm van activisme. Activisme kent verschillende definities. Zo gaat Dictionary Cambridge (2024) in op *the use of direct and noticeable action to achieve a result, usually a political or social one* en beschrijven Wilson en Hill (2022) het als *one's purpose in life involving sustained efforts to effect social or political change*. Het heeft dus vooral te maken met menselijke impact op verandering. Dit maakt het logisch om wat men doet bij Extinction Rebellion ook te definiëren als activisme.

De sociale verandering waar activisme over gaat is in het geval van XR en hun blokkades op de snelweg bedoeld om de overheid aan te sporen onmiddellijk te stoppen met subsidies op olie, kolen en gas. Dit werd door Extinction Rebellion gepoogd te bereiken door burgerlijke ongehoorzaamheid. In dit geval wordt daarmee *'creatieve, vreedzame en soms disruptieve acties'* bedoeld (Extinction Rebellion NL, 2023). Op dezelfde webpagina wordt vanuit de beweging benadrukt dat dit *'een zeer effectieve manier is om snelle veranderingen tot stand te brengen'*. Wat die gewenste snelle veranderingen precies inhouden, verschilt per activiteit die wordt georganiseerd. Sommigen zijn meer gericht op bedrijven (NOS, 2022b), anderen meer op de overheid (NOS, 2024c). Echter, in hoeverre snelle veranderingen gewenst zijn, als de beweging zelf tegelijkertijd aangeeft dat het belangrijk is dat deze veranderingen op een rechtvaardige manier gebeuren (Extinction Rebellion, 2022), is niet duidelijk. Zo lijkt het dus alsof er enkel aandacht is vanuit XR voor de doelen die te maken hebben met het verhelpen van klimaatverandering en de gevolgen daarvan.

Klein (2021, p.414) legt dit fenomeen uit: *'De meesten van ons hebben geleerd over politieke verandering na te denken binnen gedefinieerde kaders: milieu in één vakje, ongelijkheid in een ander; gelijke rechten op het gebied van ras en gender in nog wat vakjes. Onderwijs hier. Gezondheid daar.'* Dit wordt ook wel het probleem van de silo's genoemd. Extinction Rebellion zou zich volgens deze theorie in de milieu-silo bevinden, in de praktijk is dit te zien doordat organisaties vaak een of meerdere specifieke doelen hebben op een thema en zich niet of nauwelijks bezighouden met dingen buiten hun 'silo'. De thema's die Klein als voorbeeld noemt zullen hierdoor mogelijk niet vaak gezamenlijk te vinden zijn in de praktijk.

Daarnaast kan in principe iedereen zich bij een organisatie aansluiten, maar de bronnen laten niet zo veel zien over hoe divers ze zelf zijn. Is het mogelijk om klimaatrechtvaardig te werk te gaan, als de organisatie zelf niet een breed spectrum van mensen beslaat? Nee, zegt Schlosberg (2004): *recognition* en ook *procedural justice* zijn belangrijk. Zo wordt het voorbeeld gebruikt van toekomstige generaties die niet in het besluitvormingsproces mee kunnen worden genomen, maar waarvan wel erkend moeten worden dat, volgens Schlosberg (2004, p.530) *'...we need to leave future generations of humans the same range of opportunities for the good life that we ourselves have.'* Dus wanneer mensen uitgesloten worden, kunnen hun posities ook niet meegenomen worden. Echter, dit is wel nodig volgens Bell (2021, p.3): *'If the environmental movement can be more inclusive, it can improve its influence on policy and society.'* Het zou dus de invloed kunnen vergroten wanneer ze zelf meer inclusief zijn.

Het is dan ook belangrijk om erachter te komen welke mensen het zich beter of meer kunnen veroorloven om hun stem te laten horen in deze organisatie en wie kunnen er niet zo goed mee, ook wanneer ze wel dezelfde mening hebben over de consequenties van de opwarming van de aarde? Mensen die redenen hebben om niet volledig deelnemer te (kunnen) zijn bij deze beweging hebben ethisch gezien evenveel recht om zich te verenigen. Het Europees Verdrag voor Rechten van de Mens (1948, p.13) zegt dit ook in Artikel 11, lid 1: *'Een ieder heeft recht op vrijheid van vreedzame vergadering en op vrijheid van vereniging, met inbegrip van het recht met anderen vakverenigingen op te richten en zich bij vakverenigingen aan te sluiten voor de bescherming van zijn belangen.'* Dit laat zien dat, voor de bescherming van belangen, mensen met die het misschien wat lastiger vinden om hun stem te laten horen, evenveel recht hebben om hun stem te laten horen als anderen.

Larrington-Spencer et al. (2021) ziet meerdere mogelijke barrières in de praktijk, waar men tegenaan kan lopen in het uitvoeren van milieuactivisme, Hier wordt later in hoofdstuk 2 theorie nog verder op ingegaan. Voorbeelden waar mensen regelmatig tegenaan lopen zijn bijvoorbeeld financieel, mentaal, fysiek, sociaal of cultureel. Er is onder andere volgens Bell (2021), Leach et al. (2018) en Klein (2021) nog meer onderzoek naar deze barrières nodig. Hiervoor moet dieper gekeken worden naar hoe deze organisaties of bewegingen eruitzien en hoe zij gemarginaliseerde groepen meenemen (of niet) in hun benadering tot actievoeren.

Milieuactivisme komt dus regelmatig in het nieuws naar voren. Echter, niet altijd in hetzelfde licht als in dit onderzoek. Hassouni (2023) beschrijft in een column dat de manier waarop Extinction Rebellion te werk gaat naïef zou zijn en alleen voor witte mensen zou werken. Ondanks dat hier verschillende reacties op zijn gekomen via sociale media (Chantre, 2023), heeft de organisatie zelf ook wel door dat het anders had gemoeten en misschien nog steeds moet: *'We erkennen nu dat onze tactiek van arrestatie het makkelijker heeft gemaakt voor mensen met privileges om mee te doen en dat ons gedrag en onze houding het systeem van witte suprematie hebben gevoed. Het spijt ons dat deze erkenning zo laat komt.'* Deze woorden zijn ook te vinden in de column van Hassouni (2023) en komen van Extinction Rebellion UK. En tegelijkertijd is het niet gek dat deze struggle bestaat: Chantre (2023) geeft in een overzicht weer wat drie leden van XR hiervan vinden en een van de drie geeft het duidelijk aan wat er misschien mis is: *'Opereren binnen onderdrukkende systemen leidt automatisch tot onderdrukkende systemen als je daar niet actief tegenin gaat. Als je gewoon door blijft gaan op deze manier, neem je die onderdrukkende systemen automatisch over.'*

In dit onderzoek wordt gefocust op de toegankelijkheid van Extinction Rebellion in de stad Nijmegen. Deze keuze wordt gemaakt, omdat deze organisatie een grote naamsbekendheid heeft en veel verschillende activiteiten organiseert. Ook bevindt Extinction Rebellion zich, volgens de kijk van Klein (2021), in de zogenaamde klimaat silo. Er wordt vooral gekeken naar hoe we anders met de wereld moeten omgaan om stappen te maken omtrent de veroorzaakte klimaatverandering. Echter, Extinction Rebellion kent ook meer doelen, die niet enkel met klimaat te maken hebben. Zo kent de beweging een demand zero: *'CLIMATE JUSTICE FOR ALL: We demand a just transition that centres the needs and voices of those on the environmental frontline and holds to account those most responsible for ecological breakdown'* (Extinction Rebellion NL, 2024b). Dit vertelt op de website alleen niet iets over de activisten zelf, want als deze organisatie meerdere doelen heeft, is het belangrijk dat hun activiteiten dit ook faciliteren om die doelen te bereiken met de mensen die betrokken zijn. Het thema van inclusiviteit binnen milieuactivisme zal in dit onderzoek dan ook als belangrijke pijler dienen om de klimaatrechtvaardige doelen die de beweging heeft te bekijken. De reden hiervoor zal naar voren komen in de theoretische onderbouwing in hoofdstuk 2.

1.2 Doel- en vraagstelling

In de voorgaande paragraaf is te lezen over het onderwerp van het onderzoek en de te onderzoeken beweging in Nijmegen. Dit is enkel een eerste inleiding in het onderwerp. Om onderzoek te kunnen doen, dient er eerst een onderzoeksdoel en -vraag opgesteld te worden. Met deze in het achterhoofd worden gesprekken met relevante personen gevoerd en de resultaten uitgewerkt om tot een zo goed mogelijk antwoord te komen op deze vraag.

Het doel van dit onderzoek is dan ook **inzichtelijk krijgen tegen welke barrières mensen aanlopen bij het uitvoeren van milieuactivisme bij Extinction Rebellion in Nijmegen, gekeken vanaf het moment dat iemand bij de beweging komt kijken totdat zij een ervaren activist zijn geworden en wat de beweging doet aan die barrières van milieuactivisme.**

Met bovenstaande onderzoeksdoel is er ook een onderzoeksvraag opgesteld, die het mogelijk maakt om het doel op een zo goed mogelijke manier te kunnen bereiken. Deze onderzoeksvraag bestaat uit een hoofdvraag en meerdere deelvragen. Door de antwoorden op de deelvragen te vinden, kan een antwoord gevonden worden op de hoofdvraag.

Hoofdvraag

Welke barrières ervaren mensen bij het uitvoeren en van milieuactivisme bij Extinction Rebellion in Nijmegen, vanaf het eerste moment dat zij de beweging leren kennen tot ze een ervaren activist zijn?

Deelvragen

- Hoe ziet activisme bij Extinction Rebellion in Nijmegen eruit?
- Welke activiteiten organiseert Extinction Rebellion in Nijmegen?
- Tegen welke drempels lopen mensen aan bij het uitvoeren van milieuactivisme bij Extinction Rebellion in Nijmegen?
- In hoeverre helpt Extinction Rebellion Nijmegen mensen met een beperking om hun activiteiten toegankelijk te maken?

In de volgende alinea's zal uiteengezet worden waarom het relevant is per deelvraag om deze te gebruiken in het onderzoek. Daarbij wordt ook ingegaan op de verschillen tussen de deelvragen.

Hoe ziet activisme bij Extinction Rebellion in Nijmegen eruit?

Activisme is een breed begrip. Wetenschappelijke literatuur kan helpen bij het uiteenzetten hiervan. Het antwoord op deze deelvraag zal uitleggen hoe activisme bij XR in Nijmegen er uit ziet. Hiermee wordt bedoeld wat deze beweging kenmerkt in hun doen en laten.

Welke activiteiten organiseert Extinction Rebellion in Nijmegen?

De beweging krijgt mensen op de been door activiteiten te organiseren. Er worden regelmatig dingen georganiseerd (Extinction Rebellion NL, 2024a) en elke activiteit is anders. Door deze vraag te stellen, wordt bekeken wat er zoal gebeurt en waar rekening mee gehouden moet worden. Zijn er, nadat duidelijk is geworden wat ze allemaal organiseren, duidelijke barrières op voorhand zichtbaar en komen deze specifiek naar voren bij bepaalde activiteiten van de beweging?

Welke barrières bestaan voor mensen die milieuactivisme willen uitvoeren bij Extinction Rebellion in Nijmegen?

Verschillende barrières waartegen mensen aan kunnen lopen zijn door literatuur gedefinieerd. Het is belangrijk te bekijken waar tegenaan gelopen wordt bij mogelijke deelname van mensen aan activiteiten van Extinction Rebellion in Nijmegen. Ook wordt bekeken of er andere barrières zijn, die niet in de literatuur genoemd zijn, maar wel van toepassing zijn bij activisme bij XR in Nijmegen.

In hoeverre helpt Extinction Rebellion Nijmegen mensen om hun activiteiten toegankelijk te maken?

Deze deelvraag is relevant om te stellen, omdat Extinction Rebellion in Nijmegen verschillende vormen van ondersteuning kan bieden, die hun activiteiten mogelijk toegankelijker kunnen maken ten aanzien van de mogelijke barrières waar tegenaan gelopen kan worden. Er wordt bekeken óf en welke vormen van ondersteuning geboden wordt aan de betrokken activisten.

1.3 Relevantie

Voor het onderzoek is het belangrijk te bekijken hoe maatschappelijk en wetenschappelijk relevant het is om uit te voeren. Hier is verschillende literatuur bekeken die uitleggen welke onderzoeken al gedaan zijn en wat dit onderzoek daaraan kan toevoegen.

1.3.1 Maatschappelijke relevantie

Het onderzoek is maatschappelijk relevant voor drie zaken: Ten eerste zijn er in de huidige tijd verschillende bewegingen die zich inzetten om de problemen van klimaatverandering op de agenda te zetten. Hoe dit precies gebeurt is wel van belang, omdat dit ook bepaalt hoe mensen naar de organisaties kijken, hoe succesvol of effectief zij zijn en natuurlijk of mensen zich erbij willen en kunnen aansluiten. Door te kijken naar de toegankelijkheid van Extinction Rebellion in Nijmegen, kan een beeld geschetst worden over hoe zij te werk gaan en in hoeverre zij daarmee doelen bereiken. Dit onderzoek kan bovendien een toevoeging zijn voor allen die wel de mening delen met milieuorganisaties en -bewegingen over de staat van het klimaat, maar niet kunnen of willen werken met hen. Dit is ook relevant voor die bewegingen zelf, waaronder Extinction Rebellion in Nijmegen, omdat een groter inzicht op waar mensen tegenaan kunnen lopen bij activisme, kan helpen om de toegankelijkheid te vergroten en de drempels proberen weg te nemen om zo meer mensen te betrekken in dat activisme. Tegelijkertijd kan een beweging die uit meer diverse mensen bestaat ook beter onderwerpen waar zij voor staan, bijvoorbeeld bij de gemeente Nijmegen, agenderen, zoals beschreven is in het onderzoek van Bell (2021).

Ten tweede zijn er al eerder onderzoeken geweest naar zogenaamde *disability studies in environmentalism*, maar in Nederlandse literatuur kent dit nog niet veel bekendheid. Volgens Verloove (2020) kan je het niet meer ontkennen en moet men zich verdiepen in deze praktijken, ook wel bekend als validisme, wat vooral ingaat op discriminatie van mensen met een beperking. In dit onderzoek gaat het om mensen die minder goed milieuactivisme kunnen uitvoeren en niet perse om mensen met een beperking, maar ook daar vindt validisme plaats, omdat mensen die het lastiger vinden, mogelijk als minder goede activisten kunnen worden gezien dan mensen die het niet moeilijk vinden om milieuactivisme uit te voeren. En het thema van validisme speelt op veel meer plekken dan enkel in milieuactivisme, dus de drempels en ervaringen die in dit onderzoek naar voren zullen komen, kunnen ook voor andere onderzoeken relevante data opleveren om zo meer te weten te komen over dit thema in bredere zin.

Ten derde spelen volgens Flores en Samuel (2019) *grassroots* organisaties en bewegingen, waar Extinction Rebellion wel een voorbeeld van is, vanwege haar organische structuur - iets dat Berglund & Schmidt (2020, p.45)) *horizontalism* noemen, omdat er wordt gestreefd naar

'breaking down 'hierarchies of power for more equitable participation' , een belangrijke rol in het behalen van doelen, onder andere op regionaal niveau. Het is dus relevant voor Nijmegen dat deze lokale afdeling van de beweging zich blijft inzetten, omdat zij met lokale kennis en inzet belangrijke dingen op de agenda kunnen zetten door activiteiten te organiseren en burgers te betrekken. Zo zijn er verschillende doelen te behalen door de oproepen van Extinction Rebellion in Nijmegen: een aantal van de Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties (SDG Nederland, 2024), maar ook doelen van de gemeente zelf (Aanpassen Aan het Klimaat, 2024) die hieruit voortkomen. Dit zou dus indirect de bewoners van de gemeente kunnen helpen aan een fijnere leefomgeving.

1.3.2 Wetenschappelijke relevantie

Er zijn diverse studies geweest in het verleden naar milieuorganisaties en -bewegingen en de mogelijke barrières waar men tegenaan zou kunnen lopen. Deze worden in deze paragraaf behandeld om de wetenschappelijke relevantie van het onderzoek te beschrijven.

Het onderzoek is wetenschappelijk relevant voor de volgende kwesties: Allereerst is milieurechtvaardigheid een breed begrip en kan van meerdere kanten bekeken worden. In dit onderzoek wordt gefocust op in hoeverre sommige mensen minder toegang hebben tot Extinction Rebellion, puur omdat zij daar barrières ervaren. Naar deze barrières is onderzoek gedaan door Larrington-Spencer et al. (2020). Zij hebben bekeken hoe de verschillende vormen van milieuactivisme eruit kunnen zien voor mensen met een beperking. Dit wordt veroorzaakt doordat sommige mensen barrières ervaren in het uitvoeren ervan. Hier zijn meerdere verschillende vormen naar voren gekomen, die ook in dit onderzoek zijn gebruikt om te kijken naar de ervaringen van activisten. Deze verschillende vormen zijn: materiaal, sociaal, institutioneel, financieel en tijdelijk. In dit onderzoek is er geen focus geweest op mensen met een beperking, maar de lens is wel gebruikt om te bekijken waar mensen zoal tegenaan lopen. Omdat dit onderzoek nog niet eerder is gedaan, is het wetenschappelijk relevant geweest om dit onderzoek uit te voeren.

Daarnaast zeggen Charles en Thomas (2007) dat de strijd voor milieurechtvaardigheid ook de onderdrukking van *disabled people* moet erkennen als essentiële verbreding van de waarden van burgerschap. Dit wordt bevestigd door Leach et al. (2018, p.1): *'It is no longer possible nor desirable to address the dual challenges of equity and sustainability separately.* Er wordt dus een onderscheid gemaakt tussen een strijd naar gelijkheid en een strijd naar een schonere wereld, maar dit zou eigenlijk niet zo moeten zijn volgens Leach et al. (2018) en Charles en Thomas (2017, omdat het dezelfde strijd zou zijn. Niet alleen om iedereen in de samenleving een even grote kwaliteit van leven te bieden, maar ook omdat het, zoals in de inleiding al beschreven is, de invloed op beleid kan vergroten als de milieuorganisaties zelf inclusiever zijn (Bell, 2021). Een mogelijke win-win situatie dus als het mogelijk is om dit fenomeen beter in kaart te brengen, want als organisaties een grotere impact kunnen hebben op beleid worden hun doelen eerder bereikt (Extinction Rebellion, 2022). Daarnaast is het ook relevant volgens Bell (2021, p.1) omdat het belangrijk is deze barrières waar men tegenaan kan lopen te erkennen: *'The divisions are already there but we cannot eradicate them unless we are honest about the barriers to creating unity'*. Als de barrières erkend zijn, kan er ook beter bekeken worden wat er nodig is om mensen die barrières kunnen wegnemen of op een andere manier volledig te kunnen laten deelnemen aan die milieuactivisme bij Extinction Rebellion in Nijmegen.

Bovendien is het relevant om te focussen op Extinction Rebellion als beweging. Berglund en Schmidt (2020, p.97) schrijven: *'We have argued that XR have greatly contributed to the increasing attention paid to climate change by citizens, policymakers and other actors. They have done that through practising civil disobedience in a way that has been hard to avoid and that has created tensions in society as intended.'* Dit laat dus ook zien dat ze in bepaalde mate een succesvolle beweging is, door de dingen op de agenda te zetten die zij belangrijk vinden en ook aandacht voor willen vragen. Zeker ook het geschreven *in a way that has been hard to avoid* in het stuk van Berglund en Schmidt (2020, p.97), geeft aan dat het Extinction Rebellion goed lukt om op het netvlies van mensen te komen. Dit beeld wordt bevestigd door Gunningham (2020, p.11) die aangeeft dat XR *'has had a remarkable impact in a very short time, might, unlike its predecessors, be capable of precipitating such change.'* Er wordt dus ook aangegeven dat het een bijzondere beweging is gegeven hun succes in relatief korte tijd.

De genoemde literatuur beschrijft dat er dus een relevantie bestaat voor het onderzoeken van dit fenomeen bij de betreffende beweging. Eenzelfde onderzoek is nog niet in Nijmegen gedaan. Tegelijkertijd lijkt het nieuws vol te staan met organisaties die van zich laten horen en adviezen aan de overheid, die de problemen van vandaag de dag volgens hen niet voldoende oppakt (NOS, 2024b, NU.nl, 2024 en Bürmann, 2024). Dit onderzoek zou een bijdrage kunnen leveren aan het verkrijgen van inzicht over deze beweging en hun toegankelijkheid om meer mensen een stem te kunnen geven.

2. Theorie

In dit hoofdstuk zal er een kader geschetst worden voor het onderzoek. Het is belangrijk te weten te komen wat er zoal bekend is over het te bespreken onderwerp. Dit zal behandeld worden in de eerste paragraaf, de literatuur review. De relevante concepten worden vervolgens samengebracht in een conceptueel model, dat toegelicht zal worden. Het hoofdstuk zal afgesloten worden met een paragraaf over operationalisatie, waar de ideeën en concepten vertaald zullen worden naar meetbare variabelen.

2.1 Literatuur review

Literatuuronderzoek is de basis van dit onderzoek. Het is belangrijk om te weten wat er al bekend is over dit onderwerp, om te weten te komen welke concepten er gebruikt kunnen worden en hoe.

Milieurechtvaardigheid is een thema waar al veel onderzoek naar gedaan is. Schlosberg (2004) benadrukt dat er in de literatuur vooral focus is geweest op de ongelijke verdeling van bijvoorbeeld schadelijke uitstoot van broeikasgassen, terwijl er maar weinig onderzoek bestaat naar *recognition* als onderdeel van die ongelijkheid. *'Environmental justice groups consistently demand a 'place at the table' and the right to 'speak for ourselves'. The demand for this type of authentic, community-based participation comes out of the experience of disenfranchisement, a result of mis- or malrecognition. To challenge a range of cultural, political, and structural obstacles constructed by cultural degradation, political oppression, and lack of political access, communities are coming to demand a voice and authentic participation.* (p.522 en 523). Hiermee wordt dus ook geschetst wat de rol van activisme is binnen milieurechtvaardigheid. Door welke reden dan ook zijn sommige mensen minder in staat om hun stem te laten horen in die *environmental justice groups*. Schlosberg (2004) beschrijft dit ook: *'Additionally, the construction of inclusive, participatory decision-making institutions is at the centre of environmental justice demands.'* Door hier naar te streven wordt gepoogd om inclusiviteit te verhogen. Dit zou volgens Bell (2021), zoals ook al werd benoemd in de maatschappelijke relevantie, betekenen dat *environmental justice groups* beter in staat zijn om onderwerpen waar zij voor staan te agenderen.

In tegenstelling tot het brede begrip van milieurechtvaardigheid, is er naar de barrières van milieuactivisme nog niet veel onderzoek gedaan. Er lijkt een start te zijn geschetst door wat Bell (2021), Leach et al. (2018) en Klein (2021) hebben geschreven over het belang van dit onderzoek, wat ook al in de inleiding naar voren is gekomen. Ze schrijven respectievelijk over de barrières van milieuactivisme, het belang van een breder blik (namelijk die van *equity*) op duurzaamheid en de positie van bewegingen en organisaties. Daarnaast geeft Larrington-Spencer et al. (2021) een eerste inleiding in het onderwerp. Er lijkt namelijk een groeiende aandacht te komen voor het belang van onderzoek en ongelijkheid. Dit onderzoek kan dan ook een bijdrage leveren aan hoe dit eruit ziet voor de betreffende beweging in Nijmegen.

Bovendien is Extinction Rebellion een van de bekendere bewegingen waar ook al eerder onderzoek naar gedaan is. Zo schrijft Gunningham (2020, p.11) dat, tegengesteld aan eerdere organisaties en bewegingen, een *remarkable impact* heeft in korte tijd. Hier wordt dan vooral bedoeld de naambekendheid die ze ermee verkregen en het debat wat ermee geopend is,

want hun doelen zijn enkel gericht tegen de overheid en niet tegen de maatschappij in het geheel (Extinction Rebellion, 2022). Ook wordt er geschreven over hoe zij specifiek activisme uitvoeren, waar nogal wat kritiek op is in de literatuur. Zo schrijven James en Mack (2020, p.36) over de kritiek dat *'XR has, from the outset, been a mostly white, middle-class environmental movement with a problematic lack of diversity (particularly in key organizational roles). This critique of XR is particularly troubling considering its promotion of tactics such as voluntary arrest through collaboration with the police, which assumes that individuals are able to volunteer for arrest without fear – a privilege not equally shared, given the highly troubled relationship between the police and Indigenous people, Black people, and other racialized people.* Ze krijgen bijval van Bell en Bevan (2021), die hetzelfde fenomeen aankaarten.

Het onderwerp dat in dit onderzoek naar voren komt is, net als veel andere fenomenen in de samenleving, sociaal geconstrueerd. Hoe mensen met elkaar omgaan en wat we daarmee doen, bepaalt ook hoe we het ervaren. Dit is duidelijk zichtbaar in wat Jenks en Obringer (2020, p.156) daarover hebben gezegd: *'In the same way white supremacy produces race and heteronormativity produces straightness, ableism produces disability.'* Er wordt daarbij dus uitgelegd dat het niet een onontkoombaar fenomeen is dat mensen met een beperking dat automatisch als problematisch hoeven zien of ervaren, omdat het geproduceerd wordt door *ableism*, een soort *discrimination in favour of able-bodied people* (Jenks en Obringer (2020). Zij laten ook zien dat dit op twee manieren gebeurt; zowel dat *disabled* niet aanwezig zijn als beleid wordt gemaakt, als dat dit beleid niet kritisch bekeken wordt. Hier schrijft Verloove (2020) ook over: *"Om in het medische model het 'probleem' op te lossen, wil men de beperking oplossen of genezen. Het sociale model benadert het andersom: dat het probleem van een niet-toegankelijke maatschappij moet worden opgelost. Dat is een groot onderdeel van validisme. Wij krijgen niet dezelfde kansen, omdat de maatschappij niet op ons is ingesteld. Het ligt niet aan de beperking, het ligt aan de maatschappij.'* Er lijkt dus vooral gehamerd geworden op dat er hulpmiddelen geboden moeten worden aan de mensen die het lastig vinden om goed mee te kunnen, terwijl Jenks en Obringer (2020) en Verloove (2020) aangeven dat het juist van belang is om vanuit de andere kant te bekijken. De maatschappij zou zich meer moeten aanpassen aan hen die het lastig ervaren aan die maatschappij deel te nemen.

2.1.1 Activiteiten van XR

Het eerste concept van dit onderzoek gaat over de activiteiten van Extinction Rebellion in Nijmegen. Iedere milieuorganisatie is opgericht met een reden, een doel of een missie. Daar kunnen wel verschillen tussen bestaan, maar volgens NU.nl (2024) en NOS (2022b en 2024c) is te zien dat veel organisaties en bewegingen die zich kenmerken door milieuactivisme zich vooral bezighouden met het aan willen spreken van de overheid en bedrijven om hun steentje bij te dragen aan het probleem dat samen op te lossen is. Bij Extinction Rebellion is dat niet anders (Extinction Rebellion, 2024a).

Het is belangrijk te kijken naar de activiteiten van Extinction Rebellion Nijmegen, omdat dit de manier is voor de organisatie om mensen te betrekken en te informeren over ideeën. Daarnaast bepaalt welke activiteiten georganiseerd worden, mogelijk in hoeverre mensen aan willen of kunnen meedoen. Scheidel et al. (2020) heeft op pagina 8 een schema gemaakt waarin soorten acties gecategoriseerd worden, namelijk *'Characteristics of forms of mobilization and protest reported globally'* (Scheidel et al., 2020, p.8). Goed om te benoemen

dat in dit artikel deze acties zijn geclusterd volgens een artikel van Gene Sharp (1973), een artikel dat de methoden uiteenzet van *non-violent action*, terwijl Scheidel et al. (2020) ook *potentially violent actions* benoemt. Het artikel van Sharp is verouderd, maar blijft toch relevant gezien Scheidel et al. het is blijven gebruiken in hun onderzoek, dat deze manier van clusteren gebruikt over meer hedendaagse manieren van non-violent action.

Sovacool en Dunlap (2022) hebben onderzoek gedaan naar het bouwen van dammen en de weerstand en reacties die daarbij zijn ontstaan binnen activisme. Ook zij hebben de reacties die ze hebben gezien, gecategoriseerd. Hierbij is eenzelfde beeld te zien als in het artikel van Scheidel et al. (2018), ondanks dat de categorieën er anders uitzien. Non-violente actie is veel meer gezien dan violente actie. Daarnaast zouden er interventies bestaan, evenals acties die vooral gericht zijn op het delen van informatie.

Deze lenzen en categorieën zijn belangrijk om in het achterhoofd te houden bij het bekijken van de activiteiten om te zien welke soorten activiteiten meer gelijk elkaar zijn in doen en laten en mogelijk een gelijk effect hebben op de drempels waar mensen tegenaan kunnen lopen.

2.1.2 Toegankelijkheid van XR

Het tweede concept gaat over de toegankelijkheid van deze beweging. Met toegankelijkheid in deze situatie wordt bedoeld, de mate waarin iemand toegang heeft tot de activiteit of beweging en dus de mate waarin mensen actief mee kunnen doen, want de praktijk en al eerder genoemde voorbeelden laten zien dat er meerdere barrières zijn waartegen mensen kunnen lopen bij hun milieuactivisme en wanneer deze barrières bestaan voor mensen zijn milieuorganisaties niet (volledig) toegankelijk.

Larrington-Spencer et al. (2021) heeft onderzoek naar gedaan naar die barrières en heeft er meerdere vastgesteld. Deze zijn al eerder genoemd in hoofdstuk 1, omdat het de relevantie van het onderzoek onderschrijft, maar aan de andere kant is het belangrijk deze lens van Larrington-Spencer et al. (2021) te begrijpen, om het in te kunnen zetten in dit onderzoek en te bekijken hoe deze barrières naar voren komen in Nijmegen bij XR:

1 Materiële barrières

Mensen kunnen uitgesloten worden door materiële omstandigheden. In het artikel worden twee vormen beschreven. Ten eerste het lichaam. Sommigen kunnen zich makkelijk verplaatsen door te fietsen of te lopen, terwijl anderen daar niet toe in staat zijn door hun soms fysieke beperking. Dan gaat het dus om lichamelijke klachten, waardoor zij andere mogelijkheden nodig hebben om zich te verplaatsen als anderen. De andere kant van een materiële barrière kan de fysieke leefomgeving zijn. In Nijmegen, waar dit onderzoek heeft plaatsgevonden, is op een bepaalde manier door de gemeente inrichtingen gedaan. De manier waarop onder andere wegen, stoepen en voorzieningen zijn ontworpen, bepaalt in bepaalde mate of mensen daar toegang tot hebben. Bijvoorbeeld iemand in een rolstoel of ander voertuig dat hen helpt in hun mobiliteit, kan niet toegang krijgen tot een gebouw waar een trap aan de voorkant gerealiseerd is.

2 Sociale barrières

Mensen die beperkt zijn of die eerder barrières ervaren kunnen als mindere activisten worden gezien. Er hangen ook stigma's over mensen met een beperking, omdat zij eerder gebruik

moeten maken van ‘vervuilende industrieën’ en bijvoorbeeld plastic rietjes moeten gebruiken of andere middelen moeten gebruiken die ze in leven houden, die veel mensen in activisme juist willen verbieden. Zij zouden daardoor sneller aangesproken worden in hun activisme *for not acting ‘correctly’* (Larrington-Spencer et al., 2021, p.18). Ook worden mensen die barrières ervaren vaker gediscrimineerd. De term validisme komt dan vaak naar voren en beschrijft dat mensen met een beperking gedefinieerd worden door hun beperking en dat zij als mindere worden gezien dan zonder beperkingen. Al deze genoemde sociale barrières kunnen vervolgens ook sociale drempels opwerpen als onzekerheid, waardoor het voor mensen nog lastiger kan worden om aan activisme te doen.

3 Institutionele barrières

Degenen die beperkingen ervaren hebben net zo goed het recht om te protesteren, maar deze staat wel meer onder druk. Zo wordt in het artikel beschreven dat er een groter risico bestaat op sancties na het protesteren, omdat organisaties die mensen met een beperking helpen met ondersteuning, mogelijk die ondersteuning kunnen stopzetten als zij mogelijk meer mobiel zijn dan gedacht. Dit wordt bevestigd door een artikel van Wheels for Wellbeing (2018), waarin wordt beschreven dat 49% van de mensen met beperking die antwoordden op hun jaarlijkse survey zich zorgen maken dat zij hun voordelen (in dit geval dus ondersteuning van de overheid) zullen verliezen als zij fysiek actief zijn. 17% van diezelfde groep mensen gaf aan daarom ook minder tot niet meer te fietsen. Door deze barrières verliezen mensen met een beperking de vrijheid om te protesteren.

4 Financiële barrières

Beperkt zijn is erg duur. Dit verschilt per land, want niet overal is de zorg op dezelfde manier ingericht, maar Larrington-Spencer et al. (2021) beschrijft dat mensen met een beperking extra kosten moeten maken om dezelfde standaard van leven te hebben. In de praktijk is dit vooral te zien in dure hulpmiddelen en hogere kosten voor wonen en energie. Er zou volgens hetzelfde artikel een grotere kans bestaan op werkloosheid en daarmee armoede. Verzekeringen willen ook niet altijd alle zorgkosten dekken, waardoor mensen zelf ook meer geld hieraan kwijt zijn. Door deze mogelijke barrières zijn er situaties waarbij mensen niet het geld beschikbaar hebben om mee te doen in activisme. Acties en activiteiten zijn vaak in steden en daar moet met eigen vervoer of openbaar vervoer naar toe gereisd worden voor een bepaalde prijs.

5 Tijdelijke barrières

De vijfde barrière van Larrington-Spencer et al. (2021) gaat over de tijdelijke drempels. Aan de ene kant bestaan er drempels zoals de pandemie die in 2020 een groot effect had op het leven van mensen in de wereld. Dit heeft zo ook een effect gehad op mensen met een beperking. Zij hebben, zoals al eerder benoemd, een grotere kwetsbaarheid, waardoor zij in een tijd van een pandemie extra voorzichtig moeten doen, omdat een besmetting van het virus hen eerder zwaarder ziek zou kunnen maken. Dit kan ervoor zorgen dat iemand niet aan activisme kan doen. Bovendien verliezen deze mensen nog meer vrijheid in hun doen en laten dan degenen die geen beperking ervaren. Aan de andere kant bestaan er ook andere tijdelijke barrières, zoals mobiliteit. Larrington-Spencer et al. (2021) beschrijft dat het merendeel van de bussen en treinen in het Verenigd Koninkrijk niet een makkelijke ingang hebben op de halte of station, waardoor het lastig is voor mensen om erin te komen. Zeker als er werkzaamheden zijn, kan het voorkomen dat de lift tijdelijk niet beschikbaar is, hetgeen kan veroorzaken dat mensen überhaupt niet bij de trein kunnen komen. Er is wel vaak een plek in de bus of trein

voor iemand met een beperking, maar als deze al gebruikt wordt door iemand anders, wordt de flexibiliteit van iemand met een beperking ingeperkt. Deze vijf barrières worden in deelhoofdstuk 2.3 Operationalisatie verder toegelicht en meetbaar gemaakt voor het onderzoek.

De vastgestelde barrières van Larrington-Spencer et al. (2021) worden ook genoemd in het onderzoek van Giraldo-Rodríguez et al. (2018). Zij hebben gekeken naar *environmental barriers of people with disabilities in Mexico*. In de discussie wordt niet echt beschreven welke categorieën er zijn van deze barrières, maar ze komen bijna allemaal langs. Ten eerste: mensen die *physical devices* gebruiken zoals krukken, een rolstoel of iets anders dat mensen helpt met bewegen, ervaren een grote drempel om activist te kunnen zijn, wanneer zij buiten hun eigen thuisomgeving komen. Ten tweede worden emotionele symptomen genoemd in het artikel die de kans op sociale isolatie, eenzaamheid en depressie vergroten (Rantakokko et al., 2014). En ten derde wordt er ook geconcludeerd dat onder mensen die een inheemse taal spreken in Mexico vaker *disabilities* voorkomen, waardoor zij kwetsbaarder zijn en ook eerder worden blootgesteld aan de obstakels van de wereld buiten hun thuissituatie.

Er zijn ook andere onderzoeken geweest naar de barrières van milieuactivisme. Kollmuss en Agyeman (2002) hebben onderzocht wat de barrières zijn aan de andere kant van activisme. Ze gaan in op hoe iemand überhaupt tot milieuactivisme zou kunnen komen en niet waar zij tegenaan lopen als ze dat zelf willen. Er wordt gesproken over een wisselwerking tussen interne en externe factoren met *pro-environmental behavior*. En vooral de externe factoren van Kollmuss en Agyeman (2002, p.257) lijken op de gedefinieerde barrières van Larrington-Spencer et al. (2021): *infrastructure, political, social and cultural factors* en *economic situation* hebben allemaal een effect op de mate van hun milieuactivisme.

Bovendien wordt er ook kwalitatief onderzoek gedaan naar de barrières. Latkin et al. (2022) hebben door middel van een survey gekeken naar verschillende thema's binnen activisme. Enkele voorbeelden van wat zij mensen hebben gevraagd zijn: of mensen contact hebben opgenomen met de overheid om actie te ondernemen tegen klimaatverandering, of mensen stemmen op mensen die klimaatverandering willen tegengaan, of mensen petitie tekenen en of mensen zelf betrokken zijn als belangenbehartiger van klimaatverandering. En vooral de resultaten van de laatste vraag zijn voor dit onderzoek interessant. In de discussie wordt gesproken over dat mensen in de survey aangeven niet te weten hoe ze actief kunnen zijn of dat andere mensen beter geschikt zijn om dat te doen, naast dat ze op partijen stemmen die klimaatverandering willen tegengaan. Organisaties zouden volgens Latkin et al. (2022, p.14) laagdrempelig moeten zijn voor nieuwe mensen die activist willen worden. In de praktijk zou dat betekenen dat *'organisations should promote volunteer opportunities that require little skill and build up their skills as they become more engaged'*. Dus door de focus te leggen op een lage drempel om activisme uit te voeren, bijvoorbeeld door nieuw betrokken mensen te vragen om dingen die zij als gemakkelijk ervaren te laten doen, zou XR in de ogen van Latkin et al. (2022) al een aantal barrières weggenomen kunnen worden.

Om in te zoomen op een voorbeeld van iemand die barrières zelf ervaart tijdens het willen uitvoeren van milieuactivisme, is een toepasselijke quote gevonden in het artikel van Fenney (2017, p.511): *There's a demonstration about the Arctic ... this march, in London, but I was thinking it's a great idea but the obstacles to overcome as a disabled person ... (a) I'd have to get to London, (b) you know there's the cost, (c) there's the fact that if you were to get within*

the march, unless you had quite a few people who were prepared to either guide you or come alongside you and work with you on the march, you know you're not really going to be involved.

Deze quote laat zo veel dingen tegelijkertijd zien. Er is dus een veel hogere prijs voor degenen die deze *disabilities* ervaren, dan degenen die dat niet ervaren, om deel te nemen aan activiteiten. Echter, zelfs om lid te worden lijken er obstakels te kunnen opdoen, want Fenney (2017, p.511) laat ook een ander verhaal horen: *'Whenever I've [requested accessible materials from an organisation] before, it's been five or six weeks out of date, which means that if there are any events, that you're a bit out of time for those, you know, cos by the time you get your copy, it's usually, you know, behind the main schedule of things.* Deze quote vertelt dus eigenlijk dat het helemaal niet per se beter hoeft te worden als er vormen van ondersteuning zijn, omdat elke keer dat er iets geregeld moet worden om er volledig bij te horen en volledig mee te kunnen doen, het erg veel tijd kost. Dit kan een mate van vrijheid van de activisten in de weg zitten om spontaan ergens mee te doen en een eigen vorm van activisme te vinden.

2.1.3 Ondersteuning van XR

Het laatste onderdeel dat relevant en interessant is voor dit onderzoek, is ondersteuning. Met ondersteuning wordt in dit onderzoek vooral bedoeld wat de beweging doet voor en met mensen om ervoor te zorgen dat zij volledig deel kunnen uitmaken van de beweging en hun activiteiten. Daarbij moet gezegd worden dat hier niet een duidelijke lijn bestaat. Sommige mensen zullen mogelijk meer willen kunnen doen bij de beweging dan anderen, waardoor het ook per persoon zal verschillen, wanneer zij zichzelf als volledig onderdeel zien van de beweging.

Volgens Extinction Rebellion (2024a) wordt er wel wat aan ondersteuning gedaan: zo bestaat er bij elke activiteit die wordt georganiseerd, wat hier dan ook precies op de agenda staat, een zin op hun webpagina: *We willen onze bijeenkomsten graag toegankelijk maken voor iedereen. Vragen en verzoeken over toegankelijkheid kun je vooraf mailen naar dit e-mailadres.* Omdat hier niet bij staat wat hier precies onder valt, wat ze precies aan (willen) bieden en hoe dit er in de praktijk uitziet, zal er in het onderzoek gekeken worden wat dit precies betekent. Meer hierover is te vinden in hoofdstuk 3 Methodologie.

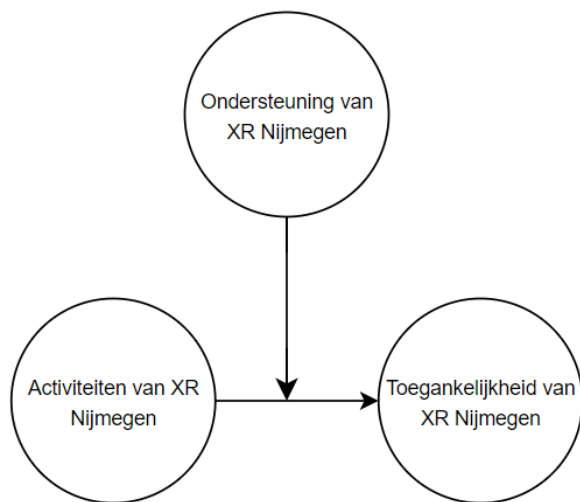
Daarnaast is er ook nog veel onbekend over mogelijke ondersteuning. Er is niet een andere website van XR beschikbaar voor mensen die niet (goed) kunnen lezen. Wanneer mensen geen gebruik (willen) maken van internet is het ook lastig om mensen van de beweging te bereiken. Daarnaast mist er informatie over hoe mensen erbij kunnen komen. Is iedereen altijd welkom of zijn er regels aan verbonden? Extinction Rebellion (2024a) geeft veel informatie over wie de lokale beweging is en wat er gedaan wordt, maar verder ontbreekt veel informatie voor mensen die het lastig vinden om erbij te komen, die misschien wel die informatie nodig hebben om erbij te komen.

In de literatuur is er nauwelijks informatie te vinden over wat organisaties precies kunnen doen qua ondersteuning voor betrokken personen of leden. Hierdoor is het ook lastig om de praktijk van Extinction Rebellion in Nijmegen te toetsen met de mogelijkheden gedefinieerd door de literatuur. Er is daardoor wel meer vrijheid om te achterhalen wat XR in Nijmegen vandaag de

dag precies doet aan ondersteuning en daaruit zelf te achterhalen wat zij precies nog eraan kunnen toevoegen of mogelijk al heel veel doen voor hun activisten.

2.2 Conceptueel model

Nadat in de literatuur is bekeken welke dingen er al bekend zijn over dit onderwerp en hoe dit een bepaald kader geeft voor het uit te voeren onderzoek, is er een conceptueel model gemaakt om uiteen te zetten welk effect er precies onderzocht wordt. Dit model is te zien in bijgevoegde figuur 2. De concepten zullen ook in de methodologie naar voren komen (zie hoofdstuk 3), omdat dit de kernthema's zijn die helpen om de antwoorden te vinden op de onderzoeksvraag.

Figuur 2: Het conceptueel model

Het conceptuele model is voortgekomen uit de in de vorige paragrafen en hoofdstukken genoemde concepten. Het conceptuele model laat zien welk effect precies centraal staat in het onderzoek. Dit onderzoek focust zich op de activiteiten van de beweging (wat XR dus zoal doet) en het effect dat het heeft op de toegankelijkheid van de beweging.

Het is belangrijk te benoemen dat de barrières waar men tegenaan kan lopen, de lijn is tussen de activiteiten van XR en de toegankelijkheid van XR. Deze barrières bepalen namelijk in hoeverre activiteiten toegankelijk zijn voor mensen of niet. Hierbij komt kijken dat het derde concept, ondersteuning van XR, direct een effect heeft op deze barrières, omdat XR door ondersteuning natuurlijk barrières kan wegnemen. Er bestaat daarmee een beïnvloeding van de ondersteuning van XR op het effect van activiteiten op toegankelijkheid.

2.3 Operationalisatie

De begrippen uit het conceptuele model worden in deze paragraaf verder behandeld. Het is belangrijk om de vastgestelde concepten meetbaar te maken en ook dit gebeurt aan de hand van de gelezen literatuur.

In eerste instantie zal worden gepoogd om de verschillende activiteiten van de beweging te bekijken. Wat zijn de dingen die Extinction Rebellion wil bereiken en welke activiteiten

organiseren zij om dit te bereiken? Deze kunnen, na het verzamelen van de data, in verschillende categorieën geplaatst worden, waarmee ook verduidelijking wordt gecreëerd wat het effect kan zijn op de toegankelijkheid van deze verschillende activiteiten en acties.

Voor de toegankelijkheid zal verder gewerkt worden aan de mogelijke barrières die benoemd zijn in 2.1.2. Met deze in het achterhoofd zullen interviews gedaan worden en getoetst worden of de barrières die genoemd worden in een van deze passen of dat er mogelijk ook andere drempels zijn voor mensen om deel te nemen aan deze organisaties. Hoe dit eruit ziet volgens de theorie van Larrington-Spencer et al. (2021) is te zien in tabel 1 hieronder:

Soort barrière	Definitie van barrière
Materiaal	Ofwel fysiek niet (altijd) in staat zijn om alle mogelijke vormen van activisme uit te voeren, ofwel gebruik van producten niet (volledig) kunnen doen en de fysieke leefomgeving die voor problemen kan zorgen.
Sociaal	Mentaal lastigheden zien, voelen en ervaren voor het uitvoeren van milieuactivisme, vanwege welke reden dan ook.
Institutioneel	Mogelijkheden tot sancties voor de ondersteuning die mensen met een beperking ervaren voor hun mogelijke activisme.
Financieel	Minder bedeeld zijn, waardoor er niet (altijd) geld beschikbaar is voor een bezoek aan een locatie van een actie of activiteit of voor producten die nodig zijn voor het uitvoeren van milieuactivisme, omdat het leven van iemand met een beperking vaak duurder is.
Tijdelijk	Een tijdelijke wijziging van de normale gang van zaken, wat bepaalde gevolgen heeft voor het leven. Een voorbeeld hiervan is de COVID pandemie in 2020 waardoor mensen anders met elkaar om moeten gaan.

Tabel 1: Larrington-Spencer et al. (2021) en de vastgestelde barrières in hun onderzoek

Vervolgens wordt er gekeken naar ondersteuning. Welke maatregelen neemt XR Nijmegen om mensen met een beperking of die een drempel ervaren bij milieuactivisme volledig te laten deelnemen aan hun activiteiten? Deze zullen, met de categorieën van Scheidel et al. (2020) als lens, gesorteerd worden. Zo kan bekeken worden welke soorten van ondersteuning er bestaan voor elke soort activiteiten. In hoeverre willen zij betrokken zijn en kunnen dat wel of niet? Deze informatie is verkregen door met activisten in gesprek te gaan en is vervolgens in dezelfde categorieën ingedeeld als gedefinieerd door Larrington-Spencer et al. (2021). Meer over deze en andere methoden volgt in het volgende hoofdstuk.

3. Methodologie

3.1 Onderzoeksstrategie

De onderzoeksstrategie is volgens Verschuren en Doorewaard (2007) de meest bepalende beslissing bij het maken van een technisch ontwerp voor het onderzoeksproject. Dit betreft vooral informatie over hoe de beslissingen zijn gemaakt over de manier waarop het onderzoek uitgevoerd is. Op die manier is dit hoofdstuk ook vormgegeven.

Dit onderzoek kenmerkt zich door het gebruik van de casestudy. De reden dat hiervoor is gekozen, komt vanwege een aantal relevante zaken omtrent het onderwerp van het onderzoek. Er is namelijk een klein aantal onderzoekseenheden geweest, namelijk een focus op Extinction Rebellion in Nijmegen en diens betrokken mensen. Volgens Verschuren en Doorewaard (2007, p.177) zijn er meerdere voor- en nadelen van de casestudy. Ten eerste geeft het een integraal beeld van het onderzoeksobject. De relevante concepten kunnen dus goed bekeken worden. Ten tweede wordt genoemd dat *'de resultaten eerder door 'het veld' zullen worden geaccepteerd dan die van een kwantitatieve survey of van een ingewikkeld en vaak ook enigszins kunstmatig experiment.'* Dit heeft een casestudy dus zeker relevant voor dit onderzoek gemaakt.

Daarentegen is een genoemd nadeel van de casestudy dat de *'externe geldigheid van de resultaten soms onder druk staat.'* (Verschuren en Doorewaard, 2007, p.177) Dit is heel logisch, omdat het feit dat een casus zo van dichtbij bekeken werd, in dit geval specifiek voor Extinction Rebellion in Nijmegen, men vooral dingen te weten is gekomen over hoe bij deze lokale afdeling een bepaalde situatie zich kon voordoen en dat betekent dat niet eenzelfde conclusie getrokken kon worden voor andere organisaties en toegankelijkheid van milieuactivisme. Het is niet erg dat dit nadeel is opgetreden, omdat de casus van Extinction Rebellion in Nijmegen onderzocht is en niet een breder fenomeen.

De reden dat is gekozen voor een case study in Nijmegen en niet op een andere plek, komt omdat Nijmegen een al bekende plek is. Er bestaat nauwelijks literatuur over waarom het een voordeel kan bieden om in een eigen bekende omgeving onderzoek te doen, maar er wordt gepoogd om de drempel zo laag mogelijk te houden voor activisten om over hun drempels in milieuactivisme te praten. Door te kiezen voor Nijmegen, een plek die zowel voor de interviewer als de geïnterviewde als bekende plek wordt gezien, wordt een lagere drempel gecreëerd dan wanneer er voor een plek gekozen zou zijn, waar de onderzoeker nog niet bekend zou zijn. Daarnaast is XR in Nijmegen een actieve lokale groep van Extinction Rebellion, waar regelmatig de mogelijkheid was om aan een activiteit deel te nemen.

3.2 Dataverzameling

In deze paragraaf wordt de manier van verzamelen van data behandeld. Voor de transparantie van het onderzoek wordt ingegaan op hoe en waarom op een bepaalde manier data wordt verzameld om de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden. Er zijn twee vormen van data verzameld voor dit onderzoek. De eerste vorm van data betreft het houden van interviews met activisten van de beweging. De tweede vorm betreft het observeren van activiteiten van de beweging. Deze vormen van dataverzameling zijn kwalitatief van aard.

Er is met meerdere mensen van de beweging in gesprek gegaan die barrières zelf ervaren in het uitvoeren van milieuactivisme. Dit is een voorbeeld van een *criterion type of sampling*. Dit is dan ook het type *sampling* dat gebruikt is geweest in dit onderzoek. Volgens Miles & Huberman (1994, p.28) is er hier gekozen om met 'all cases that meet some criterion' in gesprek te gaan. Hiervoor werd gekozen, omdat het niet interessant is om willekeurig mensen te vragen om geïnterviewd te worden gezien de kans dan groot is dat er dan geen mensen gesproken worden die tegen barrières aanlopen en om iets te kunnen zeggen over de toegankelijkheid van Extinction Rebellion in Nijmegen moet er juist met die mensen gesproken kunnen worden.

Zoals eerder in deze paragraaf beschreven, is er gepoogd om met verschillende mensen die een barrière ervaren bij het uitvoeren van milieuactivisme in gesprek te gaan. Voor en na de gesprekken werden er ook observaties gedaan. Dit kon extra informatie geven naast de interviews zelf, omdat daar bekeken kon worden wat er zoal gebeurde bij de beweging, naast het feit dat dingen bevraagd werden, want mogelijk was er nog relevante informatie die werd gedeeld in gesprekken, die wel buiten de interviews opkwam. Zoals al genoemd, zijn er ook meerdere activiteiten van de beweging bijgewoond, om daar ook te zien in hoeverre zij toegankelijk waren en te onderzoeken of datgene wat in de gesprekken naar voren kwam ook in de praktijk te zien was.

3.2.1 Interviews

Interviews zijn een belangrijke manier om data te verkrijgen in dit onderzoek en dit is gedaan door in gesprek te gaan met activisten van Extinction Rebellion in Nijmegen. Er is een voorkeur geweest om met mensen te spreken die een barrière (hebben) ervaren in hun activiteit bij de beweging. Er werd verwacht dat deze mensen meer relevante informatie kunnen delen waartegen zij aanlopen of zijn aangelopen, wat zij nodig hebben en in hoeverre XR in Nijmegen daar wel of niet rekening mee houdt of heeft gehouden. Bovendien is er gevraagd hoe activisten het voor zich zien hoe ze als activist betrokken (kunnen of willen) zijn.

De keuze is dan ook gemaakt voor semi-gestructureerde interviews. Deze zijn volgens Cresswell en Poth (2017) geschikt, omdat er eerst een aantal onderwerpen en vragen opgesteld is waar informatie over gevonden kan worden, terwijl tegelijkertijd ook voldoende ruimte kan worden geboden aan de geïnterviewde zelf om wat in te brengen. Er is vooraf aan de interviews dan ook een interviewgide gemaakt (deze is terug te vinden in hoofdstuk 9.1 als bijlage), waar de vooraf vastgestelde onderwerpen en vragen opgesteld zijn geweest. Er is gevraagd naar de kennismaking met XR in Nijmegen, de doelen van de beweging en hoe die naar voren kwamen in de activiteiten die zij organiseerden. Bovendien is er gevraagd naar de toegankelijkheid en ondersteuning. Hoe zag dit eruit voor hen en waar en hoe werden mensen ondersteund die tegen barrières aanlopen? Mogelijkheden lagen er ook om het gesprek open te houden. Wanneer mensen namelijk zelf aangeven wat zij belangrijk vinden om te delen over de beweging, acties, ondersteuning of toegankelijkheid, kon daarna direct getoetst worden met doelen en observaties of dit eventueel ook in de praktijk terug te zien was en hoe.

Extinction Rebellion in Nijmegen

Een lokale afdeling van de grotere beweging Extinction Rebellion, waar al over is gesproken in de introductie van dit onderzoek. Ze zeggen zelf *'gewone mensen van alle leeftijden uit Nijmegen en omgeving'* te zijn. Ze maken zich zorgen over de klimaat- en ecologische crisis. Er zijn verschillende manieren waarop mensen zich inzetten, onder andere in zogenaamde *cirkels* die zich met specifieke (ondersteunende) dingen bezighouden voor de beweging. Er bestaan onder andere een mediacirkel en actiecirkel, zo helpen deze met respectievelijk de sociale media op orde houden en onderhouden en helpen met het organiseren van acties en activiteiten. Zo kan een ieder betrokken activist bij de beweging zelf aan de slag om een rol te vervullen die goed bij diegene past (Extinction Rebellion, 2024).

Er zijn interviews geweest met vijf activisten van Extinction Rebellion. Aan hen werd gevraagd hoe de kennismaking was, waarom zij actief wilde worden, maar vooral waar zij zelf tegenaan (zijn gelopen) bij het uitvoeren van milieuactivisme. Ook werd er gevraagd naar hun ervaringen in de ondersteuning die de beweging biedt aan betrokken activisten. Om de anonimiteit van de activisten te waarborgen wordt hun naam hier niet genoemd. Er is wel andere informatie te delen over deze gesprekken, waardoor er transparantie ontstaat over het onderzoeksproces. Het overzicht van deze interviews is te zien in tabel 2 hieronder:

Interview	Datum van interview	Leeftijdscategorie	Belangrijke noot van het gesprek	Bijzonderheden
Nummer 1	25 april 2024	Jongvolwassene, werkend	Ervaringen met politiegeweld	geen
Nummer 2	16 mei 2024	Jongvolwassene, student	Actieve inzet voor diversiteit bij XR	online interview
Nummer 3	29 mei 2024	Jongvolwassene, werkend	Organiserende rol gehad bij XR	geen
Nummer 4	7 juni 2024	Volwassene, richting pensioenleeftijd	Veel jaren ervaring in activisme	geen
Nummer 5	12 juni 2024	Jongvolwassene, student	Actieve inzet voor diversiteit bij XR	online interview

Tabel 2: Overzicht van de gedane interviews

Doordat er verschillen waren tussen de activisten waarmee gesproken is voor dit onderzoek, kon er een beter beeld verkregen worden van de ervaringen van milieuactivisme bij Extinction Rebellion in Nijmegen.

3.2.2 Observaties

Observaties zijn ook een belangrijk onderdeel geweest voor dit onderzoek. De theorie en de interviews geven een betere kijk op milieuactivisme en de drempels waar tegenaan gelopen kan worden, maar observaties kunnen hier een belangrijke toevoeging zijn. Observaties zijn volgens Marshall en Rossman (1989, p.79) *'the systematic description of events, behaviors, and artifacts in the social setting chosen for study'*. In het geval van dit onderzoek gaat het dus om het beschrijven van activiteiten van XR en het gedrag van diens activisten. Om de literatuur en de dingen die zijn genoemd in de interviews te toetsen, komen de observaties

om de hoek om hier aanvullende informatie te geven. Hierdoor kunnen de mogelijke barrières van milieuactivisme beter bekeken worden.

Er zijn dan ook drie activiteiten van Extinction Rebellion in Nijmegen geweest waaraan is deelgenomen. Dit is een voorbeeld van *participant observation* als manier van data verzamelen. Dit zou volgens Kawulich (2005) onderzoekers de mogelijkheid geven om betekenissen van termen die genoemd worden in interviews te checken. Dit is ook terug te zien in het onderzoek, want waar over ondersteuning gesproken is in de interviews, datgene is gezien en ervaren in de observaties bij deelname aan activiteiten. DeWalt en DeWalt (2002, p.92) zeggen daarbij dat het doel van deze vorm van data verzamelen *'is to develop a holistic understanding of the phenomena under study that is as objective and accurate as possible given the limitations of the method'*. Dit betekent voor dit onderzoek dat het dus een belangrijke objectieve en accurate manier is om het fenomeen te bestuderen, ondanks dat er bepaalde *boundaries* zijn bij het onderzoek ernaar. Dit heeft het mogelijk gemaakt om de barrières van milieuactivisme beter te begrijpen.

De drie activiteiten die zijn bijgewoond zijn in onderstaande tabel 3 te zien:

Activiteit	Datum van bijwonen	Soort activiteit	Aantal deelnemers	Bijzonderheden
Potluck diner	21 mei 2024	Sociale cohesie creëren	Circa tien	geen
Klimaatmars in Amsterdam	31 mei 2024	Protest tegen bedrijven op de Zuidas	Duizenden (NOS, 2024d)	geen
Integratietraining	7 juni 2024	Informatie en training over integratie van nieuwe activisten bij XR	Circa vijf	Online training

Tabel 3: De bijgewoonde activiteiten van Extinction Rebellion in Nijmegen

Potluck diner

Op 21 mei 2024 vond een potluck diner plaats op de vaste locatie waar Extinction Rebellion in Nijmegen samenkomt. Dit diner wordt elke maand georganiseerd. Het idee van een potluck is dat iedereen iets kleins meeneemt, waardoor er een buffet van gevarieerde dingen ontstaat. Voor degenen die het zich niet kunnen permitteren wordt op de website (Extinction Rebellion, 2024a) genoemd dat zij ook zonder iets kunnen komen. Deze activiteit is bedoeld, zo wordt genoemd door andere aanwezigen, als plek waar activisten elkaar kunnen ontmoeten, maar ook om niet zo activistische dingen samen te doen. Het zorgt voor een cohesie tussen betrokken personen van de beweging. Hetgeen helpt om op een ander moment samen acties uit te voeren. Het heeft circa tien mensen komen doen opdagen. Er is gezegd dat er normaliter meer mensen aanwezig zijn, maar op het moment van de activiteit waren veel activisten betrokken bij het *encampment* op de Radboud Universiteit om de universiteit op te roepen de samenwerkingen met Israëlische instituten stop te zetten en veel vaste aanwezigen op dit diner waren er ditmaal dus niet bij. Meer over de tijd waarin dit onderzoek is gedaan, wordt besproken in hoofdstuk 6.1.

Klimaatmars

Op 31 mei 2024 vond er een Klimaatmars plaats in Amsterdam op de Zuidas. Deze wordt georganiseerd door een zogenaamde Klimaatcrisis Coalitie. Een samenwerkingsverband van Oxfam Novib, FNV, Fridays For Future, Greenpeace, Fossilvrij NL, Milieudefensie, DeGoedeZaak en ook Extinction Rebellion (Over Ons - Klimaatmars, 2024). Via de weg van Extinction Rebellion is deelgenomen aan deze mars. Het protest heeft meerdere doelen gehad: 1 Stop met de financiering van klimaat- en natuurverwoesting, 2 pak de macht terug van grote bedrijven en 3 zet de 99% weer op 1 (zwaarste lasten moeten weer bij grote vervuilers terecht komen en niet bij mensen). Met deze eisen in het achterhoofd is er geluid gemaakt op de Zuidas en een grote ronde gelopen. Door dit kenbaar te maken zijn mensen van de bedrijven op de Zuidas aangesproken op hun gedrag en hoopt de Klimaatcrisis Coalitie stappen te kunnen nemen.

Integratietraining

Op 7 juni 2024 is er een integratietraining geweest van Extinction Rebellion. Dit betekent dat een trainer een aantal betrokken personen van de beweging kennis laat maken met het integratieproces. Er wordt in de training gefocust op een aantal zaken: Hoe komen mensen terecht bij Extinction Rebellion als beweging? Hoe kunnen we ze betrekken? En ook belangrijk voor XR: Hoe schrikken we ze vooral niet af? Deze training helpt activisten vaardigheden aan, die zij kunnen inzetten om in bepaalde mate barrières weg te nemen voor nieuwe activisten van de beweging. Hier werd ook ingegaan op het belang van de fase waarin de activist zich bevindt, om te bepalen waar degene behoefte aan zou kunnen hebben. Na deze training is er een optie om als integrator aan de slag te gaan en deze vaardigheden in te zetten bij het betrekken van nieuwe activisten bij XR in Nijmegen.

Volgens Bernard (1994) wordt de kans verlaagd bij deze participatieve vorm van observeren dat mensen zich op een verwachte of bepaalde manier gaan gedragen. Dit is erg belangrijk geweest in het onderzoek, omdat met de observaties de benoemde dingen in de interviews werden getoetst. Het helpt dus als de observaties een zo goed mogelijke weergave zijn van de werkelijke situatie van barrières van milieuactivisme.

Hoe is er geobserveerd?

Whyte (1979) beschrijft dat het belangrijk is om degenen die informatie geven over een fenomeen, in dit geval dus mensen die worden ontmoet bij het bijwonen van activiteiten van XR in Nijmegen, te zien als collega's waarmee je samenwerkt. Op deze manier is het observatieproces ook gestart door echt de mensen en de beweging te leren kennen, alvorens wordt begonnen met het verzamelen van data. Dit wordt ook als tip gegeven door Taylor en Bogdan (1984), die naast het eerst leren kennen van de setting en mensen, ook meegeven dat het belangrijk is om eerst kort te zijn in het noteren van observaties, om te voorkomen dat je overdonderd wordt van informatie. Daarnaast wordt ook gehamerd op het eerlijk zijn over je onderzoek.

Deze principes zijn in het achterhoofd gehouden bij het observatieproces van bovenstaande drie activiteiten van Extinction Rebellion. Daarna is er volledig aandacht geweest voor wat er tijdens de activiteiten gebeurde. Onder andere hoe mensen met elkaar zijn omgegaan, en vooral waar mensen tegenaan kunnen lopen bij deelname aan de activiteiten. Voor de activiteiten van het diner en de klimaatmars is er direct na afloop van de activiteit genoteerd wat er allemaal is bijgebleven en wat belangrijk is geweest voor dit onderzoek. Bij de training

is er direct genoteerd wat er opviel aan hoe de training is gebracht, maar ook de interactie met de deelnemers van de training. Schensul, Schensul en LeCompte (1999, p.95) hebben een lijst gemaakt van goede notities van observaties. De lijst is geschreven in het Engels en voor dit onderzoek vertaald naar het Nederlands. De lijst is passend bij hoe in dit onderzoek geobserveerd is:

- Gebruik exacte quotes wanneer dat mogelijk is;
- Gebruik pseudoniemen om de anonimiteit van mensen te beschermen;
- Beschrijf activiteiten in de volgorde waarop ze gebeuren;
- Geef beschrijvingen zonder betekenis eruit te willen halen;
- Vergeet niet om relevante achtergrond informatie toe te voegen om de gebeurtenis in context te plaatsen;
- Houd de gedachtes en meningen gescheiden van wat je observeert;
- Noteer datum, tijd, plek en de naam van de onderzoeker op iedere notitie.

De data van de observaties zijn op dezelfde manier als de interviews geanalyseerd. Hoe deze analyse verlopen is, komt aan bod in het volgende deelhoofdstuk. De resultaten van de observaties zijn, net als de interviews, beschreven in hoofdstuk 4.

3.3 Data-analyse

Interviews en observaties zijn op dezelfde manier geanalyseerd. Dit werd gedaan door middel van het programma ATLAS.ti. Dit programma biedt onderzoekers de mogelijkheid de teksten op een diepere manier te bekijken. Aan de hand van het toekennen van zogenaamde codes konden stukken tekst worden geïdentificeerd en geclassificeerd. Volgens Verschuren en Doorewaard (2007) zijn er ook meerdere manieren mogelijk om deze codes toe te kennen. In dit onderzoek zijn de concepten die eerder benoemd zijn gebruikt als lens om de analyse te doen. Er is gebruikgemaakt van de analysemethode co-occurrence in ATLAS.ti, waardoor de relaties tussen codes en quotes van geïnterviewden bekeken konden worden.

De codes zijn te vinden in de bijlage (hoofdstuk 9.2) en hierin zijn de mogelijke barrières als gedefinieerd in de literatuur door Larrington-Spencer et al. (2021) en de mogelijke vormen van ondersteuning gebruikt om de codes te categoriseren. In totaal zijn er 22 verschillende codes, die te verdelen zijn in 10 verschillende categorieën. Er zijn in alle documenten 192 codes toegekend. Er zijn drie coding rondes geweest, om te waarborgen dat alle relevante informatie die naar voren is gekomen in de interviews en observaties meegenomen wordt in de analyse. Per categorie is het aantal codes verschillend, omdat er in de resultaten veel verschillende vormen van elke categorie zijn waargenomen. Een voorbeeld is bijvoorbeeld een genoemde sociale drempel in een interview met als specifieke geval het leren kennen van mensen. Door alle interviews van codes te voorzien kon een beter beeld verkregen worden waar mensen zoal tegenaan lopen. Door dit ook te doen bij de eigen gedane observaties konden betere antwoorden op de onderzoeksvragen gevonden worden. Bovendien werd na het toekennen van codes onderling vergeleken hoe verschillende activisten anders hebben uiteengezet hoe zij Extinction Rebellion in Nijmegen (hebben) ervaren en hun activisme voor zich zien.

3.4 Validiteit en betrouwbaarheid

Zowel de validiteit als de betrouwbaarheid van het onderzoek is in het hoofd gehouden bij het plannen, uiteenzetten en uitvoeren van het onderzoek. Validiteit gaat over het feit of een meetinstrument valide is en de betrouwbaarheid betreft de mate waarin toevallige meetfouten bestaan in het onderzoek (Vennix, 2019). Er is rekening gehouden met de validiteit door eerst de literatuur te gebruiken als basis. Vervolgens is in interviews data verzameld en deze is getoetst in observaties. Dit staat ook wel bekend als triangulatie en vormt de methodologische kern van het onderzoek. De term die hiervoor bestaat in Vennix (2019) is inhoudsvaliditeit. Het gaat dan om de vraag of het uiteindelijke meetinstrument een goede afspiegeling vormt van het te meten begrip. In dit geval gaat het er dus om of de vragen die in de interviews zijn gesteld, helpen om de onderzoeksvraag te beantwoorden en daarmee het onderzoek op een valide manier te kunnen uitvoeren.

De betrouwbaarheid is gewaarborgd door in de data-analyse, zoals beschreven in het vorige deelhoofdstuk, continu dezelfde codes te hebben gebruikt voor soortgelijke data. Gibbs (2007) benadrukt dit fenomeen door aan te geven dat er geen *drift* mag zijn in de definitie en betekenis van codes. Dit betekent dat er begonnen is met de te coderen concepten uit hoofdstuk 2.3 en vervolgens bekeken is welke subconcepten er te vinden zijn in de tekst. Bijvoorbeeld welke vormen van sociale barrières waar men tegenaan is gelopen. De meetresultaten worden daarmee zo stabiel mogelijk gehouden. Creswell (2009, p.176) beschrijft dit ook: *'Qualitative validity means that the researcher checks for the accuracy of the findings by employing certain procedures, while qualitative reliability indicates that the researcher's approach is consistent across different researchers and different projects'*.

3.5 Reflectie op onderzoeksplan

Met alle te verkrijgen data wordt er gepoogd een zo goed mogelijk antwoord te krijgen op de onderzoeksvraag. Echter, er zullen altijd bepaalde *boundaries* zijn waar tegenaan gelopen wordt. Bijvoorbeeld de eigen positie in het onderzoeksveld. Wanneer de onderzoeker zelf niet de dingen ervaart waar wel onderzoek naar gedaan wordt, zal er waarschijnlijk nooit volledig beschreven kunnen worden hoe een fenomeen ervaren wordt. In het geval van dit onderzoek bijvoorbeeld het ervaren van bepaalde drempels om milieuactivist te worden. Ook kan de eigen politieke voorkeur onbewust meespelen in de manier van onderzoek doen. Welke vragen wel en niet worden gesteld en in hoeverre de onderzoeker kritisch is op bepaalde fenomenen, bepaalt natuurlijk welke antwoorden op vragen gevonden kunnen worden.

Daarnaast bestaan er ook bepaalde *biases*. Ondanks dat op verschillende manieren data verzameld wordt en met verschillende mensen gesproken wordt, zullen sommige stemmen ongehoord blijven. Bovendien, en zeer belangrijk om te benoemen, zijn mensen die zelf barrières ervaren om *environmentalism* te kunnen uitvoeren, zelf niet of nauwelijks lid van organisaties of deelnemer aan activiteiten als zij zelf niet volledig deel kunnen nemen. Ondanks dat het interessant en relevant is om met deze mensen in gesprek te gaan, is het heel lastig om dit te doen. Dit wordt meegenomen in het onderzoeksproces. Dit onderzoek zal dan ook maar een deel van informatie kunnen verschaffen over het fenomeen van toegankelijkheid van milieuorganisaties, dan dat misschien wel gepoogd wordt te kunnen.

3.6 Persoonlijke noot

Milieuactivisme is een onderwerp dat altijd persoonlijke interesse heeft gehad. Mensen die betrokken zijn bij hoe we met de wereld omgaan, hebben een rol in het verbeteren van de relatie die mensen met die wereld hebben. Echter, ik heb geen enkele ervaring met het zelf uitvoeren hiervan gehad voordat aan dit onderzoek begonnen is. Dit betekent aan de ene kant dat er dingen over het hoofd zijn gezien, omdat het 'speelveld' van activisme niet bekend is, terwijl aan de andere kant ook het onderzoek aangegaan is als een *tabula rasa*.

Doordat het activisme iets nieuws voor mij als onderzoeker is, zal het onderzochte fenomeen van barrières in activisme niet volledig en maximaal begrepen worden, omdat ik ook als nieuwe activist betrokken ben geraakt en daardoor ook dingen als normaal heb beschouwd, terwijl dit mogelijk enkel en alleen bij Extinction Rebellion in Nijmegen gebeurt. Daarnaast realiseer ik mij ook dat ik enkel mensen gesproken heb tijdens interviews, die ik voor het onderzoek nog niet kende. Dit werpt ook bepaalde problemen met zich mee, omdat mogelijk niet iedereen alle ervaringen heeft gedeeld in de interviews, omdat niet iedereen zich direct comfortabel (genoeg) voelde om daarover te praten.

Zelf heb ik ook geobserveerd en doordat ik zelf tegen barrières aanliep bij het deelnemen aan activiteiten, heb ik mogelijk bepaalde dingen gemist die ik wel beter had kunnen begrijpen als ik deze barrières niet had ervaren. Er is gepoogd hier methodologische literatuur over te vinden hoe hiermee om te gaan, maar dit heeft geen goede resultaten opgeleverd. Meer informatie over de observaties en resultaten zijn te vinden in het volgende hoofdstuk.

4. Resultaten

In dit vierde hoofdstuk worden de resultaten die verkregen zijn door middel van het gedane onderzoek gedeeld. Hier zal worden ingegaan op de interviews en observaties, zoals uitvoerig is beschreven in hoofdstuk 3.2 dataverzameling. De structuur van dit hoofdstuk is in dezelfde vorm en volgorde zoals de concepten naar voren komen in hoofdstuk 2: Eerst wordt ingegaan op de activiteiten van XR, vervolgens de toegankelijkheid en barrières waartegen mensen aanlopen en als laatste wordt ingegaan op wat XR doet om mensen te ondersteunen.

4.1 Activiteiten van XR

De activiteiten van Extinction Rebellion in Nijmegen zijn erg divers. Echter, er is een onderscheid te maken tussen twee verschillende activiteiten. Voor het maken van dit onderscheid is gebruikgemaakt van de verschillende categorieën die Scheidel et al. (2020) hebben vastgesteld in hun onderzoek.

Hierdoor kan er een overzicht worden gemaakt van de activiteiten die XR in Nijmegen heeft georganiseerd in de tijd waarin dit onderzoek is uitgevoerd. De activiteiten waaraan ook is deelgenomen worden weergegeven met een * na de naam van de activiteit. Dit is te zien in onderstaande tabel 4:

Categorie	Gekenmerkt door	Activiteiten van de categorie die hebben plaatsgevonden
Actie van Extinction Rebellion in Nijmegen	Protest of interventie in de openbare ruimte	Klimaatmars*
		Luchtalarm = klimaatalarm
		Blokkade van de Oversteek
Andere activiteit van Extinction Rebellion in Nijmegen	Alles behalve protest of interventie in de openbare ruimte	Briefings en debriefings van de acties
		Actietrainingen
		Integratietraining*
		Potluck diner*
		Welkomstcafé

Tabel 4: Categorieën van activiteiten van Extinction Rebellion in Nijmegen

Verdere informatie per activiteit van Extinction Rebellion, die hebben plaatsgevonden gedurende dat dit onderzoek is uitgevoerd:

Klimaatmars

Protestmars op de Zuidas te Amsterdam, samen met andere organisaties van de Klimaatcrisis Coalitie georganiseerd. Het doel was om de bedrijven op de Zuidas aan te spreken op hun rol in de klimaatcrisis. Dit werd gedaan door liederen te zingen en protestborden mee te nemen en te laten zien gedurende de wandeling. De mars duurde circa anderhalf uur en vervolgens werd er per organisatie nog even nagepraat en was er ruimte op een plein om naar muziek en toespraken te luisteren over de klimaatcrisis.

Luchtalarm = klimaatalarm

Oproep tot actie. Er wordt tijdens het maandelijkse luchtalarm met een groep op de grond 'dood' gelegen en mensen die langslopen of komen kijken worden aangesproken om hen te informeren over de klimaatcrisis. Dit gebeurt op verschillende plekken in Nederland waar Extinction Rebellion actief is.

Blokkade van de Oversteek

Blokkade van een van de bruggen van Nijmegen. Doel van de actie is de oproep aan de gemeente om te stoppen met de ontwikkeling van een nieuwe energiecentrale, die tot 2045 gas zou mogen gebruiken voor het opwekken van energie voor de stad. Verschillende afdelingen in Nederland van Extinction Rebellion hebben geholpen bij het uitvoeren hiervan. Uiteindelijk werd na tweeënhalve uur de weg weer vrijgegeven en er zijn veel mensen op af gekomen (De Gelderlander, 2024).

Briefings en debriefings van de acties

Voordat een actie wordt gedaan wordt er eerst vooraf informatie gedeeld door de organiserende activisten met andere activisten om hen op de hoogte te brengen van wat er te gebeuren staat, evenals dat er een moment is om even bij te komen na de actie om bij te praten en ervaringen te delen.

Actietrainingen

Door de beweging XR wordt aangeraden om een actietraining te volgen voor iemand meedoet aan een actie. Deze training heeft als doel om zo veel mogelijk vaardigheden en kennis te geven over het doen en laten in deze acties, evenals wat je rechten en plichten zijn als activist.

Integratietrainingen

Betrokken activisten geven deze training aan mensen die geïnteresseerd zijn in het proces van integratie van nieuwe activisten. Deelnemers van deze training worden op de hoogte gebracht om hen zo goed mogelijk te helpen de beweging te leren kennen en hun plek te vinden daarbinnen.

Potluck diner

Een aantal keer per maand organiseert XR in Nijmegen een potluck. Dit betekent dat iedereen die op de activiteit komt, iets kleins meeneemt, waardoor er uiteindelijk een soort buffet ontstaat voor alle aanwezigen. Als het iemand niet lukt, logistiek of financieel, om iets mee te nemen, is dat helemaal oké en kan iemand alsnog meedoen. Het doel van de activiteit is om nieuwe mensen binnen de beweging te leren kennen, evenals een plek om - zonder een heftige activiteit als actievoeren - een band te krijgen met mede-activisten.

Welkomstcafé

Het welkomstcafé is eigenlijk bijna hetzelfde als het potluck diner. Echter, hier ligt er echt een focus op het laagdrempelig maken voor nieuwe activisten om erbij te komen. Er wordt vaak een praatje gehouden over wat XR precies is en doet, daarnaast is er ook ruimte voor activisten die al langere tijd betrokken zijn. Het doel is om mensen te introduceren en sociale cohesie te verhogen.

4.2 Toegankelijkheid van XR

In dit deelhoofdstuk wordt besproken hoe de toegankelijkheid van XR eruitziet. Hiermee wordt bedoeld welke barrières er spelen bij de verschillende stadia die mensen doorlopen voordat zij betrokken activist van Extinction Rebellion in Nijmegen zijn. Deze stadia zijn aangehouden voor de structuur van dit deelhoofdstuk en ziet er als volgt uit:

1. Kennismaken met de beweging;
2. Betrokken (willen) raken;
3. Een eerste actie meedoen;
4. Ervaren activist zijn.

1 Kennismaken met Extinction Rebellion

Extinction Rebellion is nog geen oude beweging. Ze bestaan pas een aantal jaren, zoals beschreven in hoofdstuk 1, de introductie van dit onderzoek. Men heeft haar vooral leren kennen aan de hand van dingen die in het nieuws of sociale media naar voren komen, zo komt naar voren uit de gesprekken:

'Ik had er wel van gehoord. Ik had het wel eens in het nieuws voorbij zien komen. Nou over de volgens mij waren dat de A12 blokkades en Schiphol had ik in het nieuws voorbij zien komen (Interview 1).

'Mijn eerste kennismaking met Extinction Rebellion was hmmm... even nadenken... een nieuwsbericht van ... oké ik herinner me niet het echte onderwerp, maar ik weet dat ik onder de indruk was van te horen dat mensen ehh een energieopwekkings operatie eh konden blokkeren (Interview 3).'

'Ehm, ik denk via Instagram. Ehm, want ik was sinds 2020 actief bij eh Fridays for Future ... of op een demonstratie, dat kan ook. Want toen ging ik vooral naar die Klimaatmars enzo. Dus misschien dat ik ze daar ergens heb gezien of ehh anders op Instagram, maar wel via de Klimaatbeweging (Interview 5).

Bovenstaande quotes laten zien wat mensen als eerste hebben gezien en bedacht over Extinction Rebellion. Bij twee van de drie (die van nummer 3 en 5) is al enig interesse te lezen over hoe zij kijken naar de beweging. Er is nog geen drempel te verkennen over het daadwerkelijk willen betrokken raken, enkel de drempel dat er nog geen informatie is over wat het betekent om bij XR actief te zijn.

Uit de gesprekken is duidelijk gemerkt dat deze mensen iets bijzonders zagen in deze beweging. Het heeft een interesse gewekt bij de mensen dat deze beweging zich inzet in het klimaat domein, dat op een specifieke manier met disruptieve acties werd uitgevoerd. Dit is niet iets waar een ieder zich comfortabel bij voelt, zeker ook omdat Extinction Rebellion nog niet de grote beweging was, dan dat het nu is toen de geïnterviewden betrokken raakten, circa een jaar geleden en langer. Een aantal van de gesproken activisten heeft ook aangegeven dat het even heeft geduurd voor zij erachter kwamen of ze betrokken wilden zijn als activist

voor de beweging: *'...ik vond het zelf wel nog spannend, omdat ik ook wel heel veel politioptreden gehoord had gehoord en zo...'* (Interview 2).

'Ik heb eh toen gedacht van, het voelt een beetje ongelooflijk eigenlijk dat mensen dat gewoon doen ofzo het was gewoon dat was de eerste reactie die ik daarop had en ehm toen ik in daadwerkelijk in aanraking kwam of eh contact op nam of zo met XR dat was pas toen ik ehm op date was met mijn huidige vriendin' (Interview 3).

'Ehmm en, ik heb ook heel lang getwijfeld over, zeg maar het burgerlijke ongehoorzaamheid aspect of dat wel effectief is en ehm of je dan niet mensen ermee wegjaagt, zeg maar, omdat ze XR dan irritant vinden of zo? Ehm en of je dan niet een tegengesteld effect hebt? Ehm alleen toen,.. In 2022? Toen is extra wel heel erg gegroeid het eind van het jaar en toen begon ik ook zelf meer daarover te leren. Volgens mij was het na die soep op die schilderijen, heb ik ook meer geleerd over burgerlijke ongehoorzaamheid en hoe effectief het eigenlijk is' (Interview 5).

De redenen waarom zij de tijd namen om erachter te komen, verschillen onderling, maar zijn wel sociaal van aard. De vraag of zij zelf kunnen of willen deelnemen zegt iets over hoe groot de drempel geweest moet zijn. Sommigen (in dit geval uit interview 2 en 5) hebben tijd en informatie nodig voor ze zelf die drempel over (wilden) komen, anderen (in dit geval uit interview 3) hebben aangegeven dat ze via iemand anders betrokken zijn geraakt.

De drempels voor deze eerste kennismaking zijn dus dan ook vooral sociale drempels. Het niet weten hoe bij de beweging deel te kunnen nemen, wat mensen daarvan vinden, en ook of zij het zelf aankunnen heeft ze aan het denken gezet. Eerst is er informatie nodig, die ze ofwel zelf vinden en ontvangen ofwel van iemand anders krijgen, voor zij erover nadenken betrokken te willen raken.

2 Betrokken (willen) raken bij Extinction Rebellion

'...gewoon wel spannend om zo'n beweging in te stappen, waar je niet zo veel mensen kent' (Interview 1).'

Bovenstaande quote geeft aan dat iemand van de geïnterviewden het lastig vond om überhaupt bij een nieuwe beweging of organisatie betrokken te raken, ongeacht wat die beweging of organisatie kenmerkt. Dit betekent dat er ook veel sociale barrières zijn, die niet per se enkel voor milieuactivisme bestaan. Echter, toch zijn deze belangrijk om in dit onderzoek te benoemen, omdat het nog steeds een belemmering kan zijn voor activisten.

Bijvoorbeeld het niet weten wat het betekent om betrokken te zijn en acties mee te doen werpt onzekerheden op om te kijken wat de rol kan zijn. De beweging heeft hier wel meerdere vormen van ondersteuning voor, wat ook in ieder gesprek naar voren is gekomen.

Actietrainingen volgen, contact met een integrator (of introductor) die je helpt bekender worden in de beweging. In een integratietraining kwam zelfs een stappenplan naar voren hoe mensen te betrekken bij de beweging. Daarbij werd ook aangegeven dat mensen eerst *comfort* geboden moeten worden en niet per se direct overal naartoe meegenomen moeten worden. De beweging is zelf dus ook aan het kijken wat hun rol kan zijn in het betrekken van mensen en dat dit op een zo fijn mogelijke manier kan.

Daarnaast is het niet altijd direct duidelijk wat de structuur is van de beweging. Op de website is alleen een aantal cirkels te vinden die Extinction Rebellion in Nijmegen kent. Zo bestaan de volgende cirkels: Outreach- & Trainingcirkel, Mediacirkel, Actiecirkel, Regeneratieve Cultuercirkel, Integratiecirkel, Arts cirkel en Demand0 (Extinction Rebellion, 2024a). Pas gedurende dit onderzoek werd duidelijk dat een activist van XR zelf ideeën kan delen met anderen om een actie op te zetten en daarbij de actiecirkel kan betrekken en vragen om hulp. Een integrator kan helpen deze structuur duidelijk te maken en ook aan te geven aan een nieuwe activist wat diegene kan verwachten van de structuur, die volgens activisten zelf *organisch* wordt genoemd. Er wordt gewerkt dat het vanzelf beweegt zonder echt een bestuur of een hiërarchie. Dit zorgt ervoor dat het makkelijker kan zijn om betrokken te raken, omdat het iedereen vrij staat om mee te denken en te helpen. Aan de andere kant lijkt het ook niet te voorkomen dat er een soort hiërarchie ontstaat, omdat er toch meer gezag lijkt te worden toegekend aan zij die al langer betrokken zijn en vaak de meeste ervaring hebben.

'Extinction Rebellion Nijmegen heeft een bepaalde positie, omdat ze op een bepaald moment gecreëerd werden door bepaalde mensen die allemaal ehh weet ik veel ADHD hebben en gewoon een beetje snel eh iets willen doen. En ik vind het prima, dat lukt ook heel goed, maar het probleem is dat zij geen ehh weet ik veel wat procedures hebben ehh standaard hebben bedacht. Ehh, maar ze doen gewoon dingen heel ad hoc en eh ik vind dat ... heel moeilijk (Interview 3).'

Een duidelijke structuur lijkt dus gemak te (kunnen) bieden aan activisten, echter, dit zou dan wel ten koste kunnen gaan van de organische structuur die de beweging van begin af aan kenmerkt en waar zij ook bekend om staat.

Een van de geïnterviewden gaf aan hoe diegene te werk ging toen een idee opkwam om een groep binnen XR op te zetten genaamd Rebels of Colour:

'Ik kende niemand van kleur, dus ik ben alleen begonnen tenminste binnen XR natuurlijk. En. Dus ja, ik wilde dat gewoon doen en toen wist ik niet zo goed hoe ik dat kon doen... Hoe je dat moet aanpakken enzo. Dus toen was er een sociocratie training en daarbij wordt heel erg de structuur van XR uitgelegd. Ehm, hoe beslissingen worden genomen, hoe cirkels werken, hoe dat in verband staat met lokale groepen en gemeenschappen ehm al dat soort dingen. En toen... met de persoon die dat georganiseerd heeft, heb ik wat advies gevraagd en ben ik, heb ik een oproep gedeeld in, binnen XR voor of mensen van kleur wilden meedoen. En op dat moment kreeg ik meteen ook heel veel aanboden van andere mensen die in bepaalde cirkels actief waren die dan ja aanboden van: oh ik kan je hiermee helpen en hiermee helpen. Emmm, dus dat was heel erg fijn en ook allemaal dingen die ik helemaal niet wist dat moest gebeuren of dat bestond en dat ze dan waren van oh: Het is wel handig als je dit of dit regelt en dan konden zij dat voor mij doen, dus dat was heel erg fijn. Dus daar is wel echt heel veel hulp voor (Interview 5).'

Een organische structuur als bij Extinction Rebellion dient dus vele doelen en kan gebruikt worden in het voordeel van de betrokken activist. Het verhoogt wel de drempel als op voorhand niet duidelijk is hoe het precies in elkaar zit, hoe mensen te betrekken zijn, wie dingen gevraagd kan worden over bepaalde acties of activiteiten. Zoals in de voorgaande quote naar voren kwam, heeft een sociocratie training, die ook door Extinction Rebellion aangeboden wordt, wel geholpen bij het overzien van dat speelveld. Mogelijk kunnen trainingen als handreiking eerder geboden worden aan hen die duidelijk willen krijgen hoe de beweging in elkaar zit.

3 Een eerste actie of activiteit meedoen

Betrokken personen van Extinction Rebellion in Nijmegen kunnen hun activisme tijd starten door acties of activiteiten mee te doen. Er zijn een aantal activiteiten die speciaal bedacht en georganiseerd zijn om mensen kennis te laten maken met de beweging. Bijvoorbeeld het Welkomstcafé is een regelmatig georganiseerde activiteit die, zo staat ook op de website (Extinction Rebellion, 2024a) speciaal voor nieuwe rebellen bestaat. Ook de Potluck, een concept waarbij iedereen die komt iets meeneemt, waardoor een grote lunch of groot diner ontstaat, is geschikt voor nieuwe rebellen. Hier is vooral ruimte gemaakt om met elkaar te praten. Niet per se over de zaken van de beweging, maar juist om elkaar te leren kennen. En, voor degenen die de beweging al kennen, eens te praten over andere dingen die ieder dichter bij elkaar brengen:

'Ehm maar ook gewoon dat er de activiteiten zijn, zoals potlucks ofzo dat je echt ook mensen kunt leren kennen en daarmee meer op je gemak bent binnen de beweging. Ehm en, het is ook gewoon over dingen kunt hebben in heel eh ja, heel casual, zeg maar. Eh dus dat niet alleen maar zware en depressieve acties zijn ofzo, maar dat het echt... meer community building is ook (Interview 1).'

'Oké, belangrijk voor mij is eh eigenlijk deelname aan de potluck. Potluck gebeurt tweewekelijks eh in de avond bij ons eh. Deelname daaraan is belangrijk, omdat je in connectie blijft met die mensen met wie je dingen doet. Ehh, dat is heel handig voor grounding in die zin dat ehh hoe verder je elkaar verwijderd bent en hoe minder gezichten je hebt bij nummers en mensen die ergens een berichtje typen, ehh ... hoe minder belangrijk en hoe minder reëel alles wordt (Interview 3) '

'...die potlucks zijn heel goed erin om gewoon te zien, oh het gaat goed met iedereen, je kan gewoon grapjes maken en ... ze haten me niet (Interview 3).'

Naast de activiteiten zoals het café en de potluck, zijn er nog meer activiteiten die helpen mensen voor het eerst mee te laten doen en daarbij kwamen vooral de trainingen naar voren in de data. Er zijn er meer, maar vooral de actie training werd vaak genoemd. Dit is een georganiseerde activiteit, die regelmatig in Nijmegen te doen is, waar wordt gehamerd op wat een actie is, wat je allemaal kan en mag, en wat je ook niet mag en kan, en hoe zo'n actie eruit kan zien. Het geeft precies de tools die je als activist nodig kan hebben om bij acties, waar de beweging vooral bekend om staat, als gekeken wordt naar de nieuwsartikelen die in de inleiding van dit verslag is genoemd, activisme uit te voeren.

'In actie trainingen ook altijd werd meegegeven van eh wees je bewust van je privilege en probeer de mensen die dat niet hebben, extra te beschermen (Interview 5).'

Bovenstaande is ook iets dat belangrijk is. In de introductie kwamen een aantal columns langs waarin werd benoemd dat acties vooral werken voor activisten met een privilege en niet voor gemarginaliseerde groepen. Ook werd daar benoemd dat XR daar zelf ook mee bezig is en activisten zien en horen dit vanuit de organiserende mensen van de beweging. Er wordt dus gehamerd op het feit dat er ook mensen aanwezig zijn die iets minder goed hun activisme kunnen uitvoeren puur door de grotere risico's die zij lopen door mee te doen. Dit kan verschillen tussen fysieke beperkingen en mensen van kleur.

'Ja, je weet een beetje wat je kunt verwachten door die actie training weet je ook heel goed dat je rechten zijn. Dat helpt ook. Ehm dus het is meer van ja, we zien wel wat er gaat gebeuren en. En zo goed voorbereid als kan (Interview 2).'

Deze actie training is soms ook een opening naar meer betrokken raken binnen de beweging: *‘bijvoorbeeld actie trainings zijn open voor iedereen en iedereen mag komen en aan het einde wordt opgevraagd van wil je op de hoogte gehouden worden ofzo dan schrijf je naam erin en je contactdata. Ik houd het allemaal een beetje bij elkaar en ik... het idee was in ieder geval dat ik zeg maar bijvoorbeeld ook eh een integratiemomenten houd, waarbij die mensen die betrokken willen zijn, integreer (Interview 3).’*

Ook gebeurt het weleens dat mensen niet een van voorgaande activiteiten bezoeken voor zij bij een grote actie aanwezig zijn. Daar is in principe alle ruimte voor, maar daarvoor is de drempel wel hoger, omdat je dan nog niet mensen binnen de beweging kent, je niet weet wat je kan verwachten, omdat je nog geen ervaring hebt en mogelijk jezelf eerder in gevaar kan brengen dan gewild. Het wordt dus vanuit de beweging aangeraden om eerst een van deze activiteiten bij te wonen, omdat er wordt verwacht dat het drempels verlaagt en het succes van de acties kan verhogen.

4 Ervaren activist binnen de beweging

Een activist die al langer betrokken is bij Extinction Rebellion in Nijmegen weet van de barrières en de vormen van ondersteuning die er kunnen optreden. Een aantal hiervan zijn ook al overwonnen, anders waren zij niet lang betrokken geweest bij de beweging. Echter, hierna zijn er nog steeds dingen waar mensen tegenaan kunnen lopen en waar barrières kunnen ontstaan en mogelijk blijvend zijn. Bijvoorbeeld welke doelen er worden gesteld voor de beweging, hoe dat wordt gedaan en vooral hoe mensen binnen de beweging over zaken in gesprek blijven.

Dit laatste onderwerp kwam specifiek bij één interview naar boven. De persoon is een stuk ouder dan de andere geïnterviewden en heeft een hoop ervaring in activisme, vandaar dat het degene zo raakt hoe de dynamiek binnen de beweging is. De vraag die door deze persoon vooral opgeworpen werd is: Hoe gaan we met elkaar om, ook als we het niet met elkaar eens zijn? Hierbij werd dan bedoeld: als we het niet eens zijn met elkaar over de doelen en de manier waarop we acties doen.

Dit is een interessante en relevante vraag om te stellen bij een groeiende beweging als Extinction Rebellion is. Er zal nog aandacht in het volgende hoofdstuk zijn hierover, maar de beweging is enorm gegroeid het afgelopen jaar, mede door de aandacht die de beweging heeft gekregen toen zij regelmatig op de A12 zaten om de Nederlandse overheid op te roepen te stoppen met fossiele subsidies.

Voor het ontstaan van de genoemde vraag kan vanuit de data uit dit onderzoek gewezen worden naar de casus van Gaza. Sinds 7 oktober is daar een oorlog gaande en dat weten deze activisten van Extinction Rebellion. Beheerders van de beweging hebben er regelmatig statements over geplaatst op hun Instagram, wat het een en ander deed oplaaien.

‘Als iemand begint te schreeuwen in een microfoon dan ehh. Schreeuwen weet je wel ... dat ego ding en die felheid tegen mensen die het allang weten. En dan nog een keer, die felheid trek ik niet zo goed. Misschien ook omdat ik wat ouder ben geworden, maar wat mij toen heel erg ... raakte was het die Palestijnse vlag die bijna in mijn gezicht, figuurlijk in mijn gezicht gedrukt werd, dat geschreeuw in mijn gezicht bijna en hartstikke goed dat de Palestijnse vlaggen meegaan, dat er ook aandacht aan besteed wordt, maar het werkt ... ik had het gevoel en ik snap de woede ik snap het maar... (Interview 4)’

Het was erg te merken in dit interview dat er emoties speelden bij de activist die zich minder op de gemak voelde, omdat er geen ruimte was over hoe er dan aandacht gevraagd kon worden voor de situatie in Gaza, naast dat er iemand met een megafoon begon te schreeuwen.

'En al het andere: frust..., haast, angst zijn allemaal reële dingen, maar laat dat niet de leidraad worden. En ik snap dat het zo is, ik bedoel, wat moeten mensen in Palestina nog over passie zitten praten? Dat begrijp ik volledig. Maar zodra ik in hun totale pijn ga zitten, dan ga ik ook naar de klote (Interview 4).'

Het was bijna een oproep om samen ook in dialoog te kunnen gaan over het vragen van aandacht hiervoor. Het leek voor deze activist alsof XR, dat zo snel heeft kunnen groeien en zoveel mooie dingen op de agenda zet door middel van creatieve nieuwe acties, zelf werd geleid door angst en haat zoals in bovenstaande quote te zien is.

Dit onderwerp zegt veel over de tijd waarin het onderzoek is gedaan. Extinction Rebellion is zelf ook aan het nagaan waar ze wel en waar ze niet voor aandacht moeten vragen, naast hun bekende verhalen omtrent milieuvuiling en klimaatverandering. Andere activisten hebben aangegeven dat er, door deze tijd, juist mensen vertrokken zijn die misschien niet helemaal eens zijn met alles waar Extinction Rebellion voor staat.

'Ja dat vooral Palestina is best wel eh een groot discussiepunt geweest binnen de beweging, omdat heel veel mensen vonden dat we dat er niet bij moeten betrekken, eh er zijn dus ook vrij veel mensen daardoor weggegaan bij de beweging. Maar ik heb ook wel veel geluiden gehoord dat dat ervoor heeft gezorgd dat het ehh dat het de beweging inclusiever maakt en dat het ook voor mensen van kleur dus juist een reden was om wel mee te doen aan acties.... Dus ik denk dat dat dat er wel voor heeft gezorgd dat de beweging inclusiever is geworden (Interview 4).'

Hoe dan ook, hoe de beweging nu verder gaat en acties en activiteiten blijven organiseren, er zullen regelmatig gebeurtenissen en onderwerpen op de tafel komen waar mogelijk mensen niet mee eens zijn, simpelweg omdat de beweging groeiende is. Het is uit de interviews niet duidelijk geworden of de beweging hier mee bezig is, of dat zij een strategie wil ontwikkelen of bedenken om hiermee om te gaan of juist meer thema's vast aan de kaak te willen stellen in hun doen en laten.

4.3 Ondersteuning van XR

Ongeacht hoe iemand zich voelt bij een actie of activiteit van Extinction Rebellion in Nijmegen, de beweging biedt vele vormen van ondersteuning aan diens activisten. In dit hoofdstuk zal de structuur gehanteerd worden aan de hand van de mogelijke barrières waar mensen tegenaan kunnen lopen.

Materiële ondersteuning

Geen van de mensen die geïnterviewd zijn, heeft materiële ondersteuning (nodig) gehad gedurende de periode van activist zijn. Echter, zij benadrukken wel dat er mogelijkheden zijn en dat er mensen mee kunnen lopen als iemand fysiek beperkt is of als de omgeving niet toegankelijk is. Er wordt vooral gekeken naar wat wél kan en hoe dat in te vullen is, kwam naar voren in interview 1:

'Er zijn sowieso een hele hoop rollen die wel kunnen. Ehh en ik denk bij grote acties wordt er ook vaak wel rekening mee gehouden. Dus bij een A12 wordt er ook gezegd 'ben je slechter ter been? ga dan in deze vinger', die vinger die verzamelt gewoon naast het Malieveld en dan hoef je niet drie kilometer te marchen daar naartoe ofso, dus ik denk dat bij grote acties wordt daar wel meer rekening mee gehouden, bij kleine acties is dat wel lastiger.'

Dit betekent dat de focus vooral niet ligt op wat niet kan en wordt er aan mensen rollen geboden die zij, omdat zij tot sommige acties en activiteiten minder in staat zijn, wel kunnen. Het is vooral een vorm van barrière wegnemen en niet per se een vorm van ondersteuning, want als iemand niet een barrière ervaart, hoeft iemand ook niet ondersteund te worden om alsnog mee te kunnen doen.

Bij de klimaatmars is opgemerkt dat iemand die slechtziend was, een persoon gedurende de hele mars bij zich had die heeft geholpen bij het deelnemen aan de mars. Dit betekende in de praktijk vooral het omschrijven van de omgeving dat deze persoon makkelijker mee kon lopen en het beschermen van deze persoon voor wat er allemaal om hen heen gebeurde. Dit is wel een vorm van ondersteuning, die door observeren naar voren is gekomen. In de observatie is echter niet gezien of dit ook een activist van Extinction Rebellion was of vanuit een andere organisatie of beweging die bij de Klimaatmars aanwezig was. Hierdoor kan niet vastgesteld worden of dit een vorm van ondersteuning van XR is.

Sociale ondersteuning

De integrators, zoals genoemd in het vorige kopje, zijn al een vorm van ondersteuning. Deze mensen zijn voor nieuwe activisten een eerste aanspreekpunt en kunnen drempelverlagend werken. De nieuwe activisten zijn via deze integrators sneller betrokken, omdat zij met de nieuwe activisten mee kunnen gaan en hen zelfs ook kunnen betrekken bij andere mensen die ze al kennen binnen de beweging.

Eh je belt ze, je nodigt ze uit naar die integratiemomenten te komen, eh wandeling hebben gedaan en ook cafeetjes en ook onze tweewekelijkse avond diner. Ja dat was er toen. Daar was ook een eh idee van: Laten we in de avond tijdens een potluck een welkomstmoment houden of een welkomstcafé houden, zodat de nieuwe mensen met de oude mensen kunnen ... connecten. Dat soort dingen bedenken is ook de rol van de integrator eh en het uitvoeren en ook die ... oh ja, en ook de circles. Op kaart brengen, welke circles bestaan er in binnen XR in Nijmegen, dat soort dingen eh om uit te leggen aan nieuwe mensen, ja (Interview 3).

Naast integrators zijn er ook andere vormen van ondersteuning die de drempel van activisme bij XR kunnen verlagen. Die zijn ook meer gericht op het activistische werk dat de beweging en de mensen doen. Zo zijn er voor elke actie briefings en ook debriefings, waar mensen informatie krijgen over de actie, vervolgens na de actie met elkaar kunnen praten om de emoties te delen, om te zorgen dat iedereen zich oké voelt:

'Ehh maar de debrief die is juist echt bedoeld om te kunnen delen wat je hebt ervaren in de actie en dat uit te kunnen spreken en ehh... soms is dat digitaal en bij lokale acties is dat ook vaak fysiek. Of als je echt met een groep, een grote groep uit de stad bent gegaan is ook vaak fysiek een meeting, waar je dus dingen kan delen over politiegeweld of als je heftige dingen gezien of ervaren hebt of ehh... ergens last van hebt na een actie dan wordt er wel heel erg aangemoedigd dat met elkaar te bespreken (Interview 1).'

Dit is eigenlijk een vorm van sociale ondersteuning, omdat dit georganiseerd wordt door de beweging en sociaal mensen helpt om dingen te verwerken. En dat is nodig want in de interviews is gemiddeld drie keer per persoon ervaringen gedeeld over politieoptreden en dat zijn wel dingen die indruk hebben gemaakt en vaak ook bepalen hoe activisten daarna zich gedragen:

'Ik heb een keer, ben ik niet meteen meegelopen en toen heeft de politie mijn pols gekneusd, dus ik die ja,.. Ik weet niet of ik het ooit ga doen, maar misschien als ik het weer wel gewoon een keer doe en het gaat wel een keer goed ofzo dat ik het dan de volgende keer.. makkelijker doe of zo (Interview 2)'

En ook zijn er andere vormen van sociale ondersteuning. Zoals al eerder beschreven, hoe je contacten binnen de beweging zijn kan het iemand comfortabeler maken. Mede hierom is er een cirkel (een soort commissie) die zich focust op het organiseren van andere activiteiten:

'Regenerative Culture, die doen geen acties, maar die doen juist andere activiteiten ... om je prettig te voelen en eh te herstellen van die acties eigenlijk (Interview 1).'

Er wordt veel tijd gemaakt om de acties te kunnen verwerken en om leuke dingen samen te doen, naast de acties die toch wel als heftig worden ervaren. Soms komt het ook voor dat mensen een pauze nemen, wat volgens betrokkenen volledig wordt geaccepteerd door de beweging. Mensen worden dan tijdelijk niet betrokken bij de acties en activiteiten die worden georganiseerd. Dit zijn dingen die niet op de voorgrond worden gezien van Extinction Rebellion, maar zeker het een ander mogelijk maken voor activisten om zich te kunnen blijven inzetten voor iets dat niet volgens iedereen die de beweging kent zo makkelijk is. Media zijn waarschijnlijk de primaire bron waar mensen die niet betrokken zijn bij XR, hun mening over hun acties door vormen en deze vormen van ondersteuning maken het heel menselijk hoe zij met elkaar, maar ook met andere sympathisanten omgaan.

Bovendien zijn er nog veel meer vormen van ondersteuning die door activisten zelf als vanzelfsprekend worden ervaren om een gezonde beweging te kunnen zijn waar iedereen zich op diens gemak voelt. Zo zijn er gedurende acties veel andere mensen die activisten kunnen helpen als zij dat nodig hebben. Dit zijn wel vormen van ondersteuning die mensen pas ervaren op het moment dat zij aan een actie deelnemen en dus pas in een later stadium naar voren zal komen:

'...ik dacht ja XR, die gaan actie voeren, maar dat je dan ook zo wordt opgevangen achteraf en dat er ook op je wordt gelet van 'hey ben je vrij of wordt je vastgehouden?'. Er is altijd een advocaat waarvan je het nummer hebt. Dat je die advocaat kan bellen als je wordt vastgehouden en er is iets aan de hand. Dus er is daarin heel veel... ondersteuning en heel veel goed geregeld, denk ik, in de acties zelf (Interview 1).'

'XR Therapeuten bestaan, dat is een groep die komen altijd, niet altijd, die komen vaak langs met eh nummers die je kan bellen dat je met een therapeut gewoon gewoon een XR lid of XR sympathisant gewoon kunt praten gratis. En je weet dat die persoon jou niet gaat afkeuren op basis van wat je net gedaan hebt (Interview 3).'

'En ook dat alles gewoon heel goed was geregeld vanuit XR. Je kunt nooit natuurlijk helemaal dingen incidenten en zo voorkomen, maar het was wel duidelijk dat bijvoorbeeld met arrestanten nummers en de RST support. Ja, dat er echt veel aandacht gaat naar ervoor zorgen dat iedereen zich zo veilig

mogelijk voelt en ehm ja zo veel mogelijk een systeem opgezet hebben om mensen te kunnen supporten en begeleiden hierbij dus dat hielp wel erg...(Interview 5).'

Deze vorm van ondersteuning is ook sociaal, maar zorgt vooral voor dat activisten zich kunnen focussen op actie voeren en niet hoeven na te denken over andere zaken. Bovenstaande quotes laten ook zien dat zij positieve ervaringen hebben met deze vorm van ondersteuning en dat het hen echt kan helpen in hun activisme.

Institutionele ondersteuning

Deze vorm van ondersteuning is minder naar voren gekomen, dan de sociale ondersteuning. Hetgeen wat wel naar voren is gekomen, is een vorm van juridische ondersteuning, die activisten kunnen helpen:

'We hebben een heel legal team en we hebben altijd eh advocaten paraat staan. Altijd als er een actie is hebben wij advocaten die wij ehm onmiddellijk kunnen bellen...' (Interview 3).

Mogelijk weten andere andere activisten, die dit niet hebben genoemd, niet van deze vorm van ondersteuning af, omdat dit door één iemand is genoemd die zelf een organisatorische rol had binnen de beweging. Het legal team kan dus helpen bij activisten die tegen institutionele barrières aanlopen. Zij zijn volgens de geïnterviewde ook bekend met wat XR doet, waardoor zij weten waar de activisten behoefte aan kunnen hebben en enige ervaring hebben met zaken waar XR vaker tegenaan kan lopen bij hun acties.

Financiële ondersteuning

Financieel zijn er nauwelijks vormen van ondersteuning besproken in de interviews en ook tijdens de observaties kwam het niet langs. Echter, er is wel benoemd dat er door donaties vaak geld beschikbaar komt voor degenen die moeite hebben met deelnemen als zij die specifieke drempel ervaren: Dit is ook gedeeld door degene die ook een organisatorische rol heeft gehad bij de beweging:

'...en wij hebben ook vrienden van XR dat is een organisatie die donaties aanvraagt en werft om te helpen boetes te betalen, dus we hebben ook, slechte georganiseerd helaas, maar wij doen bijvoorbeeld als we een actie in Den Haag hebben, kijken wij of bieden wij gewoon aan hulp met je reiskosten bijvoorbeeld dat soort dingen. Ja. Dus dat zijn ook nog wat financiële of juridische steun die krijgt' (Interview 3).

Dit laat zien dat de beweging er wel hulp voor kan bieden, ook al is het een drempel die mensen pas ervaren op het moment dat zij al betrokken activist zijn. Mogelijk is het voor degenen waarmee gesproken is voor dit onderzoek, niet heel erg nodig om deze vorm van ondersteuning te gebruiken en speelt het meer bij andere activisten.

Tijdelijke ondersteuning

Er zijn geen tijdelijke ondersteuningsmaatregelen naar voren gekomen in het interview. Dit betekent niet dat het een ondersteuningsvorm is die niet door Extinction Rebellion geboden wordt, omdat in de tijd van het onderzoek ook niet tijdelijke ondersteuning nodig is, kijkend naar hoe de definitie is omschreven door Larrington-Spencer et al. (2021). Er is niet gevraagd naar hoe dit in de COVID-pandemie is verlopen of hoe er verder mee om werd gegaan in de beweging, omdat er vele andere vormen van ondersteuning door de geïnterviewden werden

omschreven. Ook tijdens de observaties zijn geen tijdelijke vormen van ondersteuning waargenomen.

Over het algemeen

Er is op de website van Extinction Rebellion Nijmegen te lezen dat mensen kunnen mailen naar een e-mailadres als zij ergens ondersteuning bij nodig hebben. Er is meermaals gemaïld naar het e-mailadres om te vragen wat voor ondersteuning zij kunnen bieden en ook gedurende de interviews is gevraagd of mensen weten van dit mailadres of ervaring hiermee hebben. Het is gedurende het onderzoeksproces niet duidelijk geworden welke vorm van ondersteuning zij bieden als een activist mailt naar het e-mailadres, maar kijkende naar hoeveel verschillende vormen van ondersteuning de geïnterviewden hebben genoemd, wordt er vanuit gegaan dat deze dingen ook worden geboden aan iemand die een mailtje stuurt naar het mailadres.

Echter, activisten laten merken in interviews blij te zijn met de vormen van ondersteuning die XR ze biedt. Het is te merken geweest bij de interviews dat sommige mensen meer van deze ondersteuning gebruik maken van anderen, maar het doel vanuit de beweging lijkt vooral het structurele aanbieden hiervan zichtbaar te maken. Ook naar nieuwe activisten wordt het gedeeld in trainingen dat je altijd hulp kan vragen om je zo goed als mogelijk te kunnen focussen op datgene wat mensen komen doen bij Extinction Rebellion: acties en activiteiten bijwonen om geluid te laten horen over de opwarming van de aarde en gerelateerde onderwerpen.

5. Conclusie

Dit hoofdstuk beslaat verschillende antwoorden op de deelvragen en de hoofdvraag van het onderzoek. Dit gebeurt aan de hand van de resultaten, beschreven in hoofdstuk 4. Eerst zullen de deelvragen beantwoord worden en vervolgens komt de hoofdvraag aan bod.

5.1 Deelvragen

Hoe ziet activisme bij Extinction Rebellion in Nijmegen eruit?

Activisme is een breed begrip en betekent eigenlijk actief inzet tonen met acties om bepaalde zaken op de maatschappelijke en/of politieke agenda te krijgen. Dit is ook in een vorm te doen bij Extinction Rebellion in Nijmegen.

Activisme bij Extinction Rebellion is een combinatie van disruptieve acties (interventies), die de maatschappij lokaal ontregelen en niet-disruptieve acties. Er is voor het verschil hiertussen naar verschillende literatuur gekeken om te bepalen waar welke activiteit bij hoort. Voor eerstgenoemde is te denken aan acties waarbij de A12 wordt geblokkeerd, maar ook zijn ze bekend om de blokkade van een ING gebouw in Nijmegen. In de praktijk zijn deze acties vooral te kenmerken als interventie in de openbare ruimte. De andere, niet-disruptieve acties, zijn activiteiten die bestaan om de sociale cohesie van activisten te versterken, evenals trainingen om activisten op de hoogte te brengen van vaardigheden en informatie over de acties. Dit betekent onder andere dat er zowel momenten worden gepland om elkaar te ontmoeten en om eigenlijk alles te doen dat niets te maken heeft met actie voeren, als dat er ruimte is om te ontwikkelen als activist. Dit betekent bijvoorbeeld dat activisten mentaal kunnen bijkomen van het zware dat actie voeren met zich mee kan brengen.

Activisme bij Extinction Rebellion houdt dus in principe in dat geweldloos een situatie ontregeld wordt om aandacht te vragen voor een bepaalde zaak rondom de staat van het klimaat. Dit wordt mogelijk gemaakt door ook andere activiteiten te organiseren die de sociale cohesie tussen activisten kunnen versterken en de vaardigheden van activisten kunnen ontwikkelen, zodat zo goed als mogelijk de andere acties uitgevoerd kunnen worden. Er is een overzicht hiervan te zien in tabel 5:

Activisme bij Extinction Rebellion in Nijmegen		
Kern van activisme bij Extinction Rebellion in Nijmegen	Geweldloze interventie in openbare ruimte	Een situatie in de openbare ruimte ontregelen om aandacht te vragen voor een specifiek thema rondom het klimaat
Andere zaken binnen activisme bij Extinction Rebellion in Nijmegen	Alle andere zaken dan interventie	Versterken van de sociale cohesie en vaardigheden van activisten, maakt het mogelijk om interventies te kunnen doen

Tabel 5: Vormen van activisme binnen Extinction Rebellion in Nijmegen

Welke activiteiten organiseert Extinction Rebellion in Nijmegen?

Extinction Rebellion organiseert, zoals in de bovenstaande vraag aan bod is gekomen, twee verschillende soorten activiteiten. Ten eerste de interventies in de openbare ruimte, een actie die een plek kan ontregelen. Dit betekent in de praktijk dat de A12 blokkade betekent dat de snelweg A12 in Den Haag geblokkeerd wordt met mensen waardoor de functie van de snelweg niet meer plaats kan vinden. Op andere activiteiten gebeurt hetzelfde en door dit soort activiteiten komt de media ook gauw kijken. Iets wat de beweging ook erg belangrijk vindt, omdat deze media de onderwerpen, maar natuurlijk vooral de actie, door communiceert aan mensen in de maatschappij, waaronder politici of mensen in het bedrijfsleven die worden aangesproken in de acties.

Bovendien doen ze mee met klimaatmarsen, dat niet zo disruptief is als andere acties, maar waar wel hun ideeën over de staat van het klimaat gedeeld worden.

Andere activiteiten zijn niet disruptief. Er zijn er meerdere in het hoofdstuk resultaten naar voren gekomen, maar de activiteiten die het vaakste voorkomen zijn het welkomstcafé, een activiteit waar men met elkaar wat drinkt om elkaar te leren kennen en in contact te kunnen blijven met elkaar. Het zorgt ervoor dat activisten zich comfortabeler voelen binnen de beweging, maar ook dat zij hun ervaringen van dat activisme kunnen delen met mensen die hier ook mee te maken hebben. Dit maakt het makkelijker om dingen te verwerken die het harde van acties met zich mee kunnen brengen. Naast dit cafeetje, bestaat er ook een potluck. Dit is hetzelfde als het café, maar dan in de vorm van een diner. Potluck betekent dat iedereen iets mee kan nemen, zodat er vervolgens genoeg en gevarieerd eten is voor iedereen. Ook zijn er wandelingen die eigenlijk dezelfde functie hebben voor activisten.

Andere activiteiten zijn: trainingen, om activisten te informeren over iets. Dit kan een actie training zijn, sociocratie training, maar ook een de-escalatie training. Alles om het actievoeren beter uit te kunnen voeren en of beter te kunnen begeleiden wat ten goede komt van de actie en de activisten. Dit is ook terug te zien in briefings en debriefings van grote acties. Hier is een overzicht van gemaakt in onderstaande tabel 6:

Categorie	Gekenmerkt door	Activiteiten van de categorie die hebben plaatsgevonden
Actie van Extinction Rebellion in Nijmegen	Geweldloze interventie in de openbare ruimte	Klimaatmars*
		Luchtalarm = klimaatalarm
		Blokkade van de Oversteek
Andere activiteit van Extinction Rebellion in Nijmegen	Alle andere zaken dan interventie	Briefings en debriefings van de acties
		Actietrainingen
		Integratietraining*

		Potluck diner*
		Welkomstcafé

Tabel 6: Indeling van activiteiten van Extinction Rebellion in Nijmegen voor de verschillende vormen van activisme

Welke barrières bestaan voor mensen die milieuactivisme willen uitvoeren bij Extinction Rebellion in Nijmegen?

Er bestaan veel verschillende barrières voor activisten die milieuactivisme willen uitvoeren. Een aantal zijn gecategoriseerd door de literatuur en deze zijn ook veel naar voren gekomen in de resultaten van het onderzoek. De categorie die veruit het meeste naar voren is gekomen, is de barrière in de categorie sociaal. Er zijn simpelweg veel onzekerheden voor mensen als zij activisme willen uitvoeren. Ten eerste omdat je in een nieuwe omgeving komt. Een nieuwe beweging waar je bij komt en waar je mensen moet leren kennen, terwijl je ook de structuur van de beweging nog niet kent. Daarnaast zijn er ook veel ervaringen geweest bij activisten met politie en met mede-activisten die niet altijd positief zijn waardoor mensen niet altijd even comfortabel zijn op de plek binnen Extinction Rebellion als ze hopen.

Daarnaast zijn er andere barrières, zoals institutionele barrières, hoe de beweging in elkaar zit en waarom sommige dingen worden georganiseerd en gestructureerd zoals ze zijn, is niet altijd in het voordeel van iedereen, omdat sommige mensen een beperking ervaren of andere privileges niet ervaren in het dagelijkse leven, waardoor het lastiger is aan de interventies deel te nemen, zonder risico.

De barrières die gecategoriseerd zijn als materieel, financieel en tijdelijk zijn duidelijk minder in de interviews en observaties naar voren gekomen. Er zijn wel mensen die mogelijk financieel niet in staat zijn om mee te komen met activisme van Extinction Rebellion en ook materialistisch en tijdelijk niet (volledig) mee kunnen doen, maar deze zijn niet naar voren gekomen bij de mensen die voor dit interview zijn gesproken. Er wordt in de volgende tabel uiteengezet welke bepaalde barrières naar voren zijn gekomen in dit onderzoek per stadium van betrokken raken in activisme bij Extinction Rebellion in Nijmegen:

Stadia van activisme	Materiële barrières	Sociale barrières	Institutionele barrières	Financiële barrières	Tijdelijke barrières
Beweging leren kennen	x	x	Ontbreken van kennis over wet en regelgeving van activisme	x	Informatie over beweging ontbreekt
Betrokken (willen) raken	x	Nieuwe mensen leren kennen	Ontbreken van kennis over wet en regelgeving van activisme	x	Structuur van XR leren kennen, niet weten hoe het allemaal werkt en gaat
Eerste activiteit	Omgeving niet toegankelijk of	Nieuwe mensen leren	x	Tekort aan financiële	Pandemie of andere

(willen) doen	lichamelijk beperkt	kennen, niet weten wat te verwachten		middelen om mee te doen	situatie waardoor veel tijdelijk anders kan zijn
Ervaren activist	Omgeving niet toegankelijk of lichamelijk beperkt	Dynamiek binnen de beweging, culturele verschillen	x	Tekort aan financiële middelen om mee te doen	Pandemie of andere situatie waardoor veel tijdelijk anders kan zijn

Tabel 7: Bepaalde barrières van activisme per stadium van betrokken raken in activisme bij Extinction Rebellion in Nijmegen

In sommige vakken in de voorgaande tabel 7 is een x te zien. In dat geval zijn er in dit onderzoek geen barrières waargenomen of gehoord over een specifiek stadium van als activist betrokken raken bij Extinction Rebellion in Nijmegen.

Er is hieruit te concluderen dat institutionele en tijdelijke barrières vooral waargenomen zijn in de beginnende fase van een activist bij XR, en hiervoor is in de praktijk geen vorm van ondersteuning gezien. In de latere fases als activist bij XR zijn vooral materiële, sociale en financiële barrières besproken. Vooral voor deze drie vormen van barrières zijn vele verschillende soorten ondersteuning vanuit de beweging die de drempel kunnen verlagen en daarmee de toegankelijkheid kunnen vergroten.

In hoeverre helpt Extinction Rebellion Nijmegen mensen die barrières ervaren om hun activiteiten toegankelijk te maken?

Extinction Rebellion heeft meerdere mogelijke vormen van ondersteuning die worden aangeboden aan diens activisten om hen zo veel mogelijk op het gemak te laten voelen bij de beweging. Zo begint het al direct met een integrator. Als nieuwe activist die voor het eerst komt kijken bij de beweging, kan je direct gekoppeld worden met iemand die de rol van integrator kent. Dit betekent dat deze persoon weet van het doen en laten van Extinction Rebellion in Nijmegen. Bijvoorbeeld hoe de afdeling is gestructureerd, welke mensen er vaak bij zijn en een rol hebben in een cirkel of in de organisatie van acties, maar ook ervaring heeft bij acties en activiteiten. Dit is erg prettig voor wie daar voor openstaat, omdat je hierdoor sneller betrokken kan raken als activist als je dat zelf wil. Ook staat de integrator open om mee te gaan naar een actie, zodat de nieuwe activist in ieder geval iemand kent bij het doen van een actie voor het eerst. Daarnaast heeft de structuur van de beweging ook voordelen als ondersteuning. Dit betekent dat je zelf met ideeën kan komen om te organiseren, waarbij je een actiecirkel kan vragen om je te helpen met het organiseren van een actie.

Bovendien is er veel mogelijk naast een actie zelf. Dus als je als activist op de A12 je inzet toont voor een bepaalde zaak zijn er heel veel andere mensen betrokken die je ondersteunen. Zo zijn er RST support mensen die je helpen bij vragen, er is een legal team dat je helpt als je mogelijk opgepakt wordt, er zijn therapeuten die je kan vragen voor een gesprek als je het mentaal lastig hebt, er zijn mensen die helpen de-escaleren als er iets escaleert op de snelweg. Zo zijn er mensen betrokken die ervoor zorgen dat jij als activist kan focussen op datgene waarvoor je die snelweg blokkeert.

Ondanks dat het niet zo veel naar voren kwam in de barrières, is in de interviews wel aangegeven dat er veel mogelijk is omtrent financiële steun en ook dat mensen kunnen vragen voor hulp als zij slecht ter been zijn dat dan een protestmars op lagere snelheid loopt.

Vormen van ondersteuning	Materiële barrières	Sociale barrières	Institutionele barrières	Financiële barrières	Tijdelijke barrières
Materiële ondersteuning	Lagere snelheid van protestmars. Persoonlijke hulp bij acties.	x	x	x	x
Sociale ondersteuning	x	Activiteiten om ervaringen bespreekbaar te maken, XR therapeuten	x	x	x
Institutionele ondersteuning	x	x	Legal team, juridisch advies	x	x
Financiële ondersteuning	x	x	x	Financiële hulp bij activiteiten en vervoer	x
Tijdelijke ondersteuning	x	x	x	x	Geen data

Tabel 8: Vormen van ondersteuning per ervaren barrière bij Extinction Rebellion in Nijmegen

In de voorgaande tabel 8 is op meerdere plekken een x te zien. Voor deze is er geen informatie beschikbaar. Er is bijvoorbeeld geen tijdelijke ondersteuning voor een materiële barrière. Er wordt in de tabel per barrière gedeeld wat er waargenomen is aan ondersteuning.

Om kort te gaan, er zijn vooral vormen van ondersteuning voor de activisten die al langere tijd betrokken zijn, zoals de mogelijkheden tijdens, maar ook voor en na de interventies in de openbare ruimte en zelfs andere leuke activiteiten die de sociale cohesie kunnen verhogen. Echter, ook voor nieuwe activisten worden en zijn er veel dingen georganiseerd, zoals de structuur dat er een integrator is voor een nieuwe activist, die kan helpen om de drempel te verlagen om meer betrokken te raken bij Extinction Rebellion in Nijmegen.

5.2 Hoofdvraag

Welke barrières ervaren mensen bij het uitvoeren en van milieuactivisme bij Extinction Rebellion in Nijmegen, vanaf het eerste moment dat zij de beweging leren kennen tot ze een ervaren activist zijn?

Extinction Rebellion is opgericht met een reden om te helpen in het klimaat domein en mede door de specifieke manier van actievoeren, is het voor mensen mogelijk interessant om zich daarbij te voegen. Mocht iemand zich willen inzetten om deze vorm van activisme uit te voeren, dan is er bij Extinction Rebellion in Nijmegen heel veel mogelijk om dat te doen. Het is een beweging die veel waarde hecht aan samenhang. Mensen kennen elkaar, wat helpt om samen actie te voeren, ongeacht hoe lang iemand betrokken is. Dit wordt bereikt door regelmatig samen te komen, óók naast de interveniërende acties waar mensen de beweging van kunnen kennen. Cafeetjes en diners zijn een fijne manier om mensen te leren kennen voordat je acties gaat voeren. En voor degenen die dat snel willen oppakken, is er een integrator die je direct aan de hand kan nemen.

Daarnaast zijn er als activist ontzettend veel wegen mogelijk die deuren openen om je te helpen als je dat nodig hebt. Mentale ondersteuning als therapeuten, financiële ondersteuning door donaties, institutionele ondersteuning met hun legal team. Het lastige ervan is wel dat je als activist zelf aan zet bent om hierop af te stappen als je dat wil. Er zullen, zeker als je als activist niet vaak aanwezig bent, vanwege de drempels die je ziet voor activisme, niet altijd mensen zijn die je wijzen naar deze mogelijke manieren van hulp als iemand zelf niet aan de bel trekt dat het nodig is. Het wordt wel zo laagdrempelig mogelijk gemaakt, mede door debriefings na de grote acties en ook de organische structuur die mensen de vrijheid biedt om te doen waar ze zichzelf fijn bij voelen. Zo kan Extinction Rebellion, lokaal, maar ook nationaal effect hebben met de onderwerpen die ze op de agenda zetten, maar ook op de agenda kunnen blijven houden.

Activiteiten van de categorie die hebben plaatsgevonden	Materiële barrières en mogelijke ondersteuning	Sociale barrières en mogelijke ondersteuning	Institutionele barrières en mogelijke ondersteuning	Financiële barrières en mogelijke ondersteuning	Tijdelijke barrières en mogelijke ondersteuning
Klimaatmars*	Fysieke omgeving kent obstakels, maar veel fysieke hulp geboden	Veel aanwezigen, mogelijk mentaal lastig met hoeveelheid mensen, veel mentale steun aangeboden	x	Financieel niet in staat om naar Amsterdam toe te reizen, er bestaat financiële hulp voor hen	x
Luchtalarm = klimaatalarm	Fysieke omgeving kent obstakels, maar veel fysieke hulp geboden	Veel aanwezigen, er moeten mensen worden aangesproken die in de buurt zijn. Er bestaat	x	x	x

Blokkade van de Oversteek	Fysieke omgeving kent obstakels, speciale plek voor degenen die deze barrières ervaren	Politieoptreden, Mentale support is aanwezig	Mogelijk wordt wet overtreden bij blokkade, er is juridische ondersteuning voor activisten	x	x
Briefings en debriefings van de acties	x	x	x	x	x
Actietrainingen	x	x	x	x	x
Integratietraining*	x	x	x	x	x
Potluck diner*	x	Nieuwe mensen leren kennen kan lastig zijn	x	Financieel mogelijk niet mogelijk om ook wat eten mee te nemen, er bestaat een mogelijkheid om alsnog te komen aanschuiven	x
Welkomstcafé	x	Nieuwe mensen leren kennen kan lastig zijn	x	x	x

Tabel 9: Barrières en ondersteuningsvormen van Extinction Rebellion in Nijmegen per activiteit

Bovenstaande tabel 9 geeft de mogelijke verbanden weer tussen de barrières en ondersteuning per activiteit die heeft plaatsgevonden in de tijd dat dit onderzoek gedaan is. Voor sommige activiteiten zijn er geen barrières en/of vormen van ondersteuning waargenomen. Dit is weergegeven met een x. De tabel geeft niet een volledige weergave van alle relevante conclusies van dit onderzoek, maar kan wel een analytisch resultaat geven dat er verschillen zijn tussen waar activisten precies tegenaan kunnen lopen bij welke vorm van activiteiten. Bovendien verschilt dit per stadium waar een activist in zit. Sociale barrières en ondersteuning worden bij alle stadia waargenomen, terwijl dit voor materiële barrières en ondersteuning bijvoorbeeld vooral in de latere stadia naar voren komt.

De interveniërende acties zijn vanuit de basis niet zo toegankelijk, vanwege de impact die het kan hebben op een activist en wat het van de activist vraagt. Echter, kijkend naar de mogelijkheden die er zijn om je te helpen om dit op een zo goed en prettig mogelijke manier uit te voeren, lijkt er ontzettend veel mogelijk om te helpen op te stappen als activist dat je hun vorm van activisme aan kan. Én voor degenen die het niet zo fijn vinden om dat te doen, zijn er voldoende andere mogelijke rollen binnen de beweging waardoor je alsnog van waarde kan zijn en andere activisten kan helpen bij datgene waarvoor de beweging is opgericht. Extinction Rebellion, het woord rebel zit al in de naam, zal een beweging blijven die stof kan doen oplaaien door de manier waarop ze gebruik maken van hun demonstratierecht. Aan de andere kant zullen ze zich altijd blijven inzetten voor een betere wereld voor allemaal, mede voor hun

eigen activisten die ze maar al te graag betrokken houden en nieuwe mensen betrokken willen maken om hun doelen gezamenlijk te proberen te bereiken.

6. Discussie en reflectie

In dit hoofdstuk zal er gereflecteerd worden op de behaalde resultaten en daarmee getrokken conclusies uit hoofdstukken 4 en 5. Deze worden ook bediscussieerd. Er wordt bovendien gekeken naar het onderzoeksproces, maar ook naar hoe dit onderzoek zich verhoudt tot al bestaande literatuur.

6.1 Tijd van data verzamelen

Dit onderzoek is uitgevoerd in het voorjaar van 2024. Dit is een tijd geweest waarin Extinction Rebellion voor een deel aan het bijkomen is geweest van de marathon A12 bezettingen van het najaar 2023. Ook zijn er andere onderzoeken geweest naar deze beweging in Nijmegen, waardoor betrokken personen van de beweging hebben aangegeven dat er mogelijk een verzadiging is geweest voor de activisten en hun bijdragen aan onderzoeken. Het heeft namelijk ook even geduurd tot er met een aantal betrokken activisten in gesprek is kunnen zijn geweest.

Bovendien moet in de reflectie genoemd worden dat de oorlog in Gaza duidelijk een stempel heeft gedrukt op milieuactivisme voor de activisten die zijn geïnterviewd. Een ieder die gesproken is, heeft de oorlog genoemd en de een is meer dan de ander op ingegaan wat daarvan het effect is op hoe mensen binnen Extinction Rebellion met elkaar om zijn gegaan. In het najaar van 2023 heeft, zoals genoemd in de inleiding van dit hoofdstuk, Extinction Rebellion lange tijd achter elkaar regelmatig de A12 geblokkeerd. Hierdoor is ook de naamsbekendheid van de beweging gegroeid en zijn er veel nieuwe mensen betrokken geraakt, zo wordt ook genoemd door een van de geïnterviewden. Velen van deze betrokken mensen zouden zijn gekomen om te helpen uitspreken tegenover de staat van het klimaat. Terwijl in dezelfde tijd de oorlog in Gaza is uitgebroken, wat voor Extinction Rebellion ook erg van belang lijkt te zijn. Ze spreekt de steun uit voor onschuldige burgers die worden gedood en Greta Thunberg, zoals genoemd door een geïnterviewde, was te gast op een van de protesten, is daar op een podium verder op ingegaan voor een grote menigte die zich daar niet in konden vinden, omdat het niet over de staat van het klimaat ging en er ook nauwelijks ruimte zou zijn om met elkaar in gesprek hierover te gaan. Dit heeft mogelijk ook veel mensen afgeschud van de beweging, waardoor er ook veel mensen barrières hebben ervaren en al niet meer betrokken zijn geweest alvorens dit onderzoek is gestart. Mensen die nog wel steeds activistisch zijn bij Extinction Rebellion hebben dit op hun eigen manier meegenomen, niet alleen in hoe zij nu nog actie voeren, maar ook in wat zij naar voren hebben laten komen in de interviews.

6.2 Beperkingen van het onderzoek

Doordat er is ingezet om überhaupt met mensen in gesprek te kunnen gaan, is er niet zo gelet op een diverse groep interviewees, van verschillende achtergronden te vinden hiervoor. Mensen van verschillende achtergronden hebben vaker verschillende ervaringen, waardoor er een beter antwoord gegeven kan worden op de gestelde onderzoeksvraag, omdat deze in de breedte iets probeert uit te leggen over activisme bij Extinction Rebellion in Nijmegen.

Tijdens het zoeken naar mensen om te interviewen, gaf een aantal mensen aan niet zo veel acties en activiteiten bij te wonen of hebben gewoond en zich daarom niet zo betrokken te voelen en daarom niet geschikt achten voor het onderzoek. Ook zijn er mensen geweest die zich niet prettig voelden bij het delen van ervaringen in milieuactivisme, ook al gaven ze aan het onderzoek te steunen en aan te moedigen. Echter, in dit onderzoek is toch een redelijk verschillende groep mensen gesproken (zie 3.2.1 Interviews). Er is afwisseling geweest tussen de leeftijd van mensen, tevens een verschil in gender en ook in kleur. In de data is ook te zien dat er verschillende barrières vaker naar voren zijn gekomen dan andere barrières bij bepaalde geïnterviewde activisten.

Daarnaast zijn er drie activiteiten gekozen om aan deel te nemen en data te verzamelen als onderzoeker. Er is hier ook een beperking omdat er simpelweg niet altijd tijd was om aan verschillende activiteiten mee te doen. Bovendien worden niet altijd evenveel of even vaak dezelfde activiteiten georganiseerd. Hierdoor bestaat er ook een soort *bias* wat betreft de activiteiten die bijgewoond zijn. De activiteiten zijn wel verschillend van categorie (zoals ook te lezen is in 3.2.2 Observaties), maar deze leveren mogelijk niet het meest complete beeld van activisme bij Extinction Rebellion in Nijmegen, waardoor er hier mogelijk ook data mist van andere belangrijke acties en activiteiten die niet zijn bijgewoond.

Er zijn dus vijf mensen geïnterviewd en drie activiteiten van Extinction Rebellion bijgewoond. Dit is mogelijk te weinig geweest om te zien waar mensen tegenaan lopen in hun milieuactivisme bij de beweging. Er is gepoogd om een zo goed en duidelijk mogelijk antwoord te vinden op de onderzoeksvraag. Er is daarnaast een kans dat niet alle ervaringen in de interviews gedeeld zijn, omdat het voor de geïnterviewden mogelijk niet altijd prettig is geweest om met iemand die zij niet kennen, de drempels te noemen die zij hebben ervaren of nog steeds ervaren bij dat activisme. Hierdoor is de uitkomst een richting van waar mensen tegenaan **kunnen** lopen bij activisme bij Extinction Rebellion en niet **de barrières** waar tegenaan wordt gelopen. Dit verschilt heel erg per persoon, wat de achtergrond is geweest van iemand, hoe er beleefd wordt wat activisme is, hoe een persoon daar zelf een eigen vorm aan kan geven en hoe dat uitgevoerd kan worden.

6.3 Persoonlijke reflectie

Het onderzoek naar activisme is er gekomen door een interesse naar het onderwerp. Echter, door niet alleen met mensen in gesprek te gaan, maar ook zelf te gaan observeren bij acties en activiteiten, komt er ook een eigen gevoel bij kijken. Want zelf deelnemen aan activisme is iets dat ik zelf niet eerder had gedaan en waarbij ik, natuurlijk vooraf te verwachten, zelf ook drempels heb ervaren om mee te doen. Het is lastig geweest om nieuwe mensen te leren kennen op een manier waarop je eigenlijk hoopt dat de ander het comfortabel genoeg vindt om over de soms gevoelige thema's binnen activisme te praten. Daarnaast was er geen ervaring met een protestmars, waar wel aan deelgenomen is om data te verzamelen voor dit onderzoek.

Aan de ene kant is dit erg prettig geweest. Door zelf geen ervaring hiermee te hebben, kon ik als een *tabula rasa* gedurende dit onderzoek aan de slag gaan en niet vooraf onderdelen van activisme vermijden omdat ze mogelijk bepaalde ervaringen hadden kunnen opbrengen. Dit maakte het makkelijker om oprechte interesse te delen met activisme en ook alle kleine

beetjes informatie die werd aangeboden over dit specifieke onderwerp met twee handen aan te pakken en te gebruiken waar dat kon. Aan de andere kant is het ook lastiger om hier onderzoek naar te doen, omdat het door de eerste keer activisme ook niet duidelijk is geweest waar ik precies onderzoek naar heb gedaan. Hierdoor zijn er waarschijnlijk dingen gebeurd, die ofwel niet duidelijk opgemerkt zijn die wel van belang zijn voor het onderzoek, ofwel dat er dingen tijdens de activiteiten zijn gebeurd die eigenlijk een bijzonderheid zijn geweest en niet een vast onderdeel van activisme bij Extinction Rebellion.

6.4 Verhoudingen tot bestaande literatuur

In dit onderzoek zijn verschillende resultaten gevonden binnen het thema van toegankelijkheid van milieuactivisme bij Extinction Rebellion in Nijmegen. In dit deelhoofdstuk wordt bekeken hoe deze resultaten en conclusies zich verhouden tot literatuur die is gebruikt om dit onderzoek mogelijk te kunnen maken.

Hoewel Larrington-Spencer et al. (2021) vooral inzicht heeft gegeven over de mogelijke vormen van *disabled environmentalisms* en waar mensen met een beperking allemaal tegenaan kunnen lopen bij activisme, is deze lens ook heel bruikbaar gebleken voor activisme in de breedte en niet alleen voor mensen met een beperking, want niet alleen die mensen lopen tegen drempels aan. Daarnaast zijn er meerdere dingen over Extinction Rebellion gelezen over hun diversiteit en hoe hun doen en laten wel of niet zorgt voor verschillende drempels voor diverse mensen. De resultaten van dit onderzoek hebben laten zien dat het vooral andere factoren zijn die het lastig(er) maken om aan milieuactivisme te doen, onder andere verwacht politiegeweld en de sociale drempels zijn meer genoemd. Het is belangrijk daarbij te vermelden dat in dit onderzoek niet met iemand is gesproken, waarvan degene zelf heeft aangegeven een beperking te ervaren. Mogelijk kan dit voor mensen met een beperking meer van toepassing zijn.

Scheidel et al. (2020) en Sovacool en Dunlap (2022) hebben daarnaast ook een lens gegeven om de soorten activiteiten te kunnen categoriseren. Ondanks dat zij ook in hun onderzoeken kijken naar *violent actions*, zijn hun *non-violent actions* ook herkenbaar, wanneer wordt gekeken naar acties en activiteiten van Extinction Rebellion in Nijmegen. Dit onderzoek kent dan ook dezelfde resultaten als de onderzoeken van Scheidel et al. (2020) en Sovacool en Dunlap (2022).

Daarentegen ziet Jenks en Obringer (2020) dat door *ableism*, een vorm van discriminatie van mensen met een beperking ten opzichte van mensen die dat niet ervaren, die *disability* wordt gecreëerd. Hoewel het relevant is om hiervan bewust te zijn, zijn in de resultaten niet gezien dat bij Extinction Rebellion in Nijmegen deze vorm van discriminatie bestaat. Er wordt pro-actief gehandeld naar de mensen die mogelijk een andere vorm van activisme uitvoeren en aan de voorkant wordt al zo veel mogelijk van de drempels weggenomen om ervoor te zorgen dat er ook geen ondersteuning nodig is voor hen en een ieder op een eigen manier onderdeel kan uitmaken van de beweging.

7. Aanbevelingen

In dit laatste hoofdstuk worden de aanbevelingen voor toekomstig onderzoek behandeld. Er zijn gedurende dit onderzoek lessen geleerd over de verschillende literatuur, de gebruikte methoden en de behaalde resultaten. Door te reflecteren op het onderzoeksproces en aanbevelingen te doen, kan het fenomeen beter onderzocht worden in de toekomst.

Ten eerste is dit onderzoeksproces begonnen door in te lezen over verschillende vormen van milieuactivisme onder mensen met een beperking. Uiteindelijk is er met deze informatie vooral voorkennis opgedaan, omdat het onderzoek niet gedaan is over mensen met een beperking. Dit zou, met deze literatuur in gedachten, wel in de toekomst een relevante en interessante toevoeging kunnen zijn aan de kennis over deze verschillende vormen van activisme.

Daarnaast is er aanvankelijk weinig literatuur gebruikt en gezocht over activisme. Dit is de basis van het onderzoek, hetgeen mogelijk het makkelijker had kunnen maken om er vooraf meer over te kunnen weten en daardoor betere vragen te kunnen stellen gedurende de interviews.

Ook is het lastig gebleken om, door eigen ervaren drempels gedurende de observaties van activiteiten van Extinction Rebellion, volledig alle activiteiten goed te onderzoeken. De Klimaatmars is niet zo een disruptieve actie als een blokkade is, terwijl die ook andere barrières kan opwerpen dan de activiteiten waar in dit onderzoek zelf de drempels bij ervaren zijn. Mogelijk kan het een toegevoegde waarde hebben om met verschillende mensen te observeren gedurende activiteiten van dat kaliber, om een beter zicht te krijgen op de mogelijke barrières van de activiteiten en daarmee beter de toegankelijkheid te bepalen van de beweging.

Bovendien is het lastig gebleken om contact te leggen met activisten om te praten over iets dat mogelijk gevoelig kan liggen. Niet alle mensen die zijn geïnterviewd voor dit onderzoek waren even comfortabel bij het delen van ervaringen binnen hun activisme. Door vooraf beter een strategie vast te stellen over hoe met deze mensen in contact te komen en hoe om te gaan met deze mogelijke gevoeligheden, kan beter rekening gehouden worden hiermee en daarmee gemakkelijker informatie te verkrijgen van de mensen die worden geïnterviewd voor het onderzoek.

8. Referenties

Aanpassen aan het klimaat. (2024, 1 maart). Gemeente Nijmegen.

<https://www.nijmegen.nl/over-de-gemeente/plannen/aanpassen-aan-het-klimaat/>

Bell, K. (2021). Diversity and Inclusion in Environmentalism. Routledge.

Bell & Bevan (2021) Beyond inclusion? Perceptions of the extent to which Extinction Rebellion speaks to, and for, Black, Asian and Minority Ethnic (BAME) and working-class communities, *Local Environment*, 26:10, 1205-1220,

<https://doi.org/10.1080/13549839.2021.1970728>

Berglund, O., & Schmidt, D. (2020). Extinction Rebellion and Climate Change Activism. In Springer eBooks. <https://doi.org/10.1007/978-3-030-48359-3>

Bernard, H. Russell (1994). Research methods in anthropology: qualitative and quantitative approaches (second edition). Walnut Creek, CA: AltaMira Press.

Bürmann, S. (2024, 26 februari). Landbouwministers willen dat Brussel meer doet om boeren tegemoet te komen. NOS. <https://nos.nl/artikel/2510506-landbouwministers-willen-dat-brussel-meer-doet-om-boeren-tegemoet-te-komen>

Chantre, A. D. R. (2023, 5 september). Heeft XR een privilegeprobleem? 'We weten dat er dingen niet goed gaan' - OneWorld. OneWorld. <https://www.oneworld.nl/klimaat/heeft-xr-een-privilegeprobleem-we-weten-dat-er-dingen-niet-goed-gaan/>

Charles, A., & Thomas, H. (2007). Deafness and Disability—Forgotten Components of Environmental Justice: Illustrated by the Case of Local Agenda 21 in South Wales. *Local Environment*, 12(3), 209–221. <https://doi.org/10.1080/13549830601183677>

Coolsaet, B. (Ed.). (2020). Environmental Justice: Key Issues (1st ed.). Routledge. <https://doi-org.ru.idm.oclc.org/10.4324/9780429029585>

Council of Europe & European Court of Human Rights. (1948). Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens. Europees Hof voor de Rechten van de Mens. Geraadpleegd op 23 februari 2024, van https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/Convention_NLD

Creswell, J. (2009). Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches. 3rd edition. SAGE Publications, Inc.

Creswell, J. W., & Poth, C. (2017). Qualitative Inquiry and Research Design : Choosing Among Five Approaches. <https://doi.org/10.1177/1524839915580941>

DeWalt, Kathleen M. & DeWalt, Billie R. (2002). Participant observation: a guide for fieldworkers. Walnut Creek, CA: AltaMira Press.

De Gelderlander. (2024, 1 juni). Stadsbrug Nijmegen weer open na urenlange blokkade: politie houdt tientallen demonstranten aan. <https://www.gelderlander.nl/nijmegen/stadsbrug-nijmegen-weer-open-na-urenlange-blokkade-politie-houdt-tientallen-demonstranten-aan~a4577cf7/>

Dictionary Cambridge. (2024). In English Meaning. Geraadpleegd op 24 juni 2024, van <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/activism>

DPG Media Privacy Gate. (20 december 2022). <https://www.ad.nl/binnenland/klimaatklev- is-gekozen-tot-woord-van-het-jaar-2022~a1f0c2c1/>

Extinction Rebellion. (2022, 29 december). Onze eisen, Extinction Rebellion Nederland. Extinction Rebellion Nederland. <https://extinctionrebellion.nl/eisen/>

Extinction Rebellion. (2023, 1 november). Over ons, Extinction Rebellion Nederland. Extinction Rebellion Nederland. <https://extinctionrebellion.nl/over-ons/>

Extinction Rebellion. (2024a, 13 februari). Nijmegen · Extinction Rebellion Nederland. Extinction Rebellion Nederland. <https://extinctionrebellion.nl/groep/nijmegen/>

Extinction Rebellion. (2024b, 14 maart). About us · Extinction Rebellion Netherlands. Extinction Rebellion Netherlands. <https://extinctionrebellion.nl/en/about-us/>

Fenney, D. (2017). Ableism and Disablism in the UK Environmental Movement. *Environmental Values*, 26(4), 503–522. <https://doi.org/10.3197/096327117x14976900137377>

Flores, W., & Samuel, J. (2019). Grassroots organisations and the sustainable development goals: no one left behind? *The BMJ*, l2269. <https://doi.org/10.1136/bmj.l2269>

Gibbs, G. R. (2007). Analysing qualitative data. In U. Flick (Ed.), *The Sage qualitative research kit*. London: Sage. <https://methods.sagepub.com/book/analyzing-qualitative-data>

Giraldo-Rodríguez, L., Mino-León, D., Murillo-González, J. C., & Agudelo-Botero, M. (2019). Factors associated with environmental barriers of people with disabilities in Mexico. *Revista de Saúde Pública/Revista de Saúde Pública*, 53, 27. <https://doi.org/10.11606/s1518-8787.2019053000556>

Gunningham, N. (2020). Can climate activism deliver transformative change? Extinction Rebellion, business and people power. In Edward Elgar Publishing eBooks. <https://doi.org/10.4337/9781800881099.00005>

Hassouni, M. (2023, 14 september). Maryam Hassouni: 'Naïeve XR-strategie werkt alleen voor witte activisten' - OneWorld. OneWorld. <https://www.oneworld.nl/klimaat/maryam-hassouni-naieve-xr-strategie-werkt-alleen-voor-witte-activisten/>

IPCC (2023) 'Summary for Policymakers', *Synthesis Report*, <https://www.ipcc.ch/report/sixth-assessment-report-cycle/>

James, D., & Mack, T. (2020). Toward an ethics of decolonizing allyship in climate organizing: reflections on Extinction Rebellion Vancouver. In Edward Elgar Publishing eBooks. <https://doi.org/10.4337/9781800881099.00006>

Jenks, A. B., & Obringer, K. M. (2019). The poverty of plastics bans: Environmentalism's win is a loss for disabled people. *Critical Social Policy*, 40(1), 151–161. <https://doi.org/10.1177/0261018319868362>

Kawulich, B. B. (2005). Participant Observation as a Data Collection Method. *Forum Qualitative Sozialforschung*, 6(2), 22. <https://doi.org/10.17169/fqs-6.2.466>

Klein, N. (2022). Een rechtvaardige transitie. In *Het klimaatboek* (p. 414 – 419). Uitgeverij De Bezige Bij b.v.

Kollmuss, A., & Agyeman, J. (2002). Mind the Gap: Why do people act environmentally and what are the barriers to pro-environmental behavior? *Environmental Education Research*, 8(3), 239–260. <https://doi.org/10.1080/13504620220145401>

Larrington-Spencer, H., Fenney, D., Middlemiss, L., & Kosanic, A. (2021). Disabled environmentalisms. In *Routledge eBooks* (pp. 15–33). <https://doi.org/10.4324/9781003099185-2>

Latkin, C., Dayton, L., Bonneau, H., Bhaktaram, A., Ross, J., Pugel, J., & Latshaw, M. W. (2022). Perceived Barriers to Climate Change Activism Behaviors in the United States Among Individuals Highly Concerned about Climate Change. *Journal Of Prevention*, 44(4), 389–407. <https://doi.org/10.1007/s10935-022-00704-0>

Leach, M., Reyers, B., Bai, X., Bondizio, E. S., Cook, C., Diaz, S., Espindola, G., Scobie, M., Stafford-Smith, M., Subramanian, S. M. (2018). Equity and sustainability in the Anthropocene: a social-ecological systems perspective on their intertwined futures. *Global Sustainability*, 1, e13, 1-13. <https://doi.org/10.1017/sus.2018.12>

Marshall, Catherine & Rossman, Gretchen B. (1989). *Designing qualitative research*. NewburyPark, CA: Sage.

Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook* (2nd ed.). Sage Publications, Inc.

NOS. (2022a, 6 juli). A12 weer vrij na protestactie Extinction Rebellion. NOS. <https://nos.nl/artikel/2435520-a12-weer-vrij-na-protestactie-extinction-rebellion>

NOS. (2022b, 29 oktober). Extinction Rebellion protesteert bij ING-filialen, betogers opgepakt. NOS. <https://nos.nl/artikel/2450235-extinction-rebellion-protesteert-bij-ing-filialen-betogers-opgepakt>

NOS. (2024a, 13 februari). Veel kilometers en laag inkomen: groep met brandstofauto kwetsbaar voor verduurzaming. NOS. <https://nos.nl/artikel/2508674-veel-kilometers-en-laag-inkomen-groep-met-brandstofauto-kwetsbaar-voor-verduurzaming>

NOS. (2024b, 19 januari). Milieudefensie start klimaatrechtszaak tegen ING. NOS. <https://nos.nl/artikel/2505491-milieudefensie-start-klimaatrechtszaak-tegen-ing>

NOS. (2024c, 24 februari). Klimaatbetoging op A10 na ingrijpen politie beëindigd, ruim 300 aanhoudingen. NOS. <https://nos.nl/artikel/2510190-klimaatbetoging-op-a10-na-ingrijpen-politie-beeindigd-ruim-300-aanhoudingen/>

NOS. (2024d, 31 mei). Duizenden klimaativisten bij mars op Amsterdamse Zuidas. <https://nos.nl/artikel/2522689-duizenden-klimaativisten-bij-mars-op-amsterdamse-zuidas>

NU.nl. (2024, 3 februari). Klimaativisten blokkeren opnieuw A12 in Den Haag, politie start verwijdering. NU.nl. <https://www.nu.nl/binnenland/6300180/klimaativisten-blokkeren-opnieuw-a12-in-den-haag-politie-start-verwijdering.html>

Over ons - Klimaatmars. (2024, 28 mei). Klimaatmars. <https://klimaatmars.nl/over-ons/>

Rantakokko, M., Iwarsson, S., Vahaluoto, S., Portegijs, E., Viljanen, A., & Rantanen, T. (2014). Perceived Environmental Barriers to Outdoor Mobility and Feelings of Loneliness Among Community-Dwelling Older People. *The Journals Of Gerontology. Series A, Biological Sciences And Medical Sciences*, 69(12), 1562–1568. <https://doi.org/10.1093/gerona/glu069>

Rijksoverheid. (2019). Klimaatakkoord.. <https://www.klimaatakkoord.nl/binaries/klimaatakkoord/documenten/publicaties/2019/06/28/klimaatakkoord/klimaatakkoord.pdf>

Scheidel, A., Del Bene, D., Liu, J., Navas, G., Mingorría, S., Demaria, F., Avila, S., Roy, B., Ertör, I., Temper, L., & Martínez-Alier, J. (2020). Environmental conflicts and defenders: A global overview. *Global Environmental Change*, 63, 102104. <https://doi.org/10.1016/j.gloenvcha.2020.102104>

Schensul, S., Schensul, J. & LeCompte, M. (1999). Essential ethnographic methods: observations, interviews, and questionnaires (Book 2 in Ethnographer's Toolkit). WalnutCreek, CA: AltaMira Press.

Schlosberg, D. (2004). Reconceiving environmental justice: Global movements and political theories. *Environmental Politics*, 13(3), 517–540. <https://doi.org/10.1080/0964401042000229025>

SDG Nederland. (2024, 22 januari). Home - SDG Nederland. <https://www.sdgnederland.nl/>

Sharp, G., 1973. *The Politics of Nonviolent Action* (Part 2), Boston: Porter Sargent. Porter Sargent Publishers, Boston. <https://www.bmartin.cc/pubs/peace/73Sharp/>

Sovacool, B. K., & Dunlap, A. (2022). Anarchy, war, or revolt? Radical perspectives for climate protection, insurgency and civil disobedience in a low-carbon era. *Energy Research & Social Science*, 86, 102416. <https://doi.org/10.1016/j.erss.2021.102416>

Taylor, S. & Bogdan, R. (1984). *Introduction to qualitative research: The search for meanings* (second edition). New York: John Wiley.

Ter Brake, F. M. E. (2022). 'How fair and inclusive can it actually be?' Theses Ubn RU. <https://theses.ubn.ru.nl/items/15e169e2-0313-4029-b93b-9d6fbb2619a2>

The Paris Agreement | UNFCCC. (z.d.). <https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement>

Verloove, J. (2020, 10 november). "Het is 2020. Je kan validisme niet over het hoofd zien". *Movisie*. Geraadpleegd op 24 juni 2024, van <https://www.movisie.nl/artikel/2020-je-kan-validisme-niet-over-hoofd-zien>

Verschuren, P. J. M., & Doorewaard, H. (2007). *Het ontwerpen van een onderzoek*. <https://radboud.bibliotheek.budh.nl/boek/9789059314962>

Whyte, William F. (February, 1979). On making the most of participant observation. *The American Sociologist*, 14, 56-66.

Wilson, M. E., & Hill, P. L. (2022). Activist purpose orientation: Definition and predictors. *Social And Personality Psychology Compass*, 17(2). <https://doi.org/10.1111/spc3.12725>

9. Bijlagen

9.1 Interview guide

Inleiding

- Hoe is je eerste kennismaking geweest met de beweging Extinction Rebellion?
- Wat was voor jou een reden om actief te willen worden?
- Hoe lang ben je al actief?
- Hoe zie je je huidige rol bij Extinction Rebellion in Nijmegen (XRN)?
- Voor XRN is klimaatrechtvaardigheid belangrijk. De website zegt hier het volgende over: *'We eisen een rechtvaardige transitie die de behoeften en stemmen van degenen die het meest getroffen worden door de klimaatcrisis centraal stelt en degenen die het meest verantwoordelijk zijn voor ecologische verwoesting ter verantwoording roept.'* Dit is ook wel bekend als Demand0.
Wat betekent dit voor jou als betrokken persoon?
- Heb je zelf drempels ervaren bij het uitvoeren van milieuactivisme bij XRN?
 - Zo ja, hoe zag dat eruit? -> Waar loop je dan tegenaan?
 - Is dit specifiek voor bepaalde activiteiten?
- Welke activiteiten vind je het belangrijkste om aan deel te nemen en waarom?

Activiteiten

- Hoe vertaalt Demand0 zich naar wat jullie als beweging doen?
- Wat merk je ervan in de activiteiten?
- Hoe wordt bepaald welke activiteiten er worden georganiseerd?
- (Hoe) wordt je hierover op de hoogte gehouden?
- In hoeverre bepaalt welke activiteiten er zijn, de mate waarin je mee wil/kan doen?
- Ontbreken er bepaalde groepen mensen bij activiteiten?
- Zo ja, wordt hier iets mee gedaan?

Ondersteuning

- In hoeverre beïnvloedt de drempel jouw deelname aan activiteiten?
- Ben je tevreden met de mate waarin je kan deelnemen?
- Wat zou jou helpen om wel volledig te kunnen deelnemen?
- *Op de website staat een stukje over een mailadres voor mensen die ondersteuning nodig hebben en dit daar kunnen aanvragen.*
Wist je van het bestaan hiervan?
Zo ja, heb je hier ervaring mee?
- Hoe ziet dat er in de praktijk precies uit?

Afsluiting

- Zijn er nog dingen omtrent activiteiten van Extinction Rebellion in Nijmegen waar ik niet naar gevraagd heb, maar die je wel graag wil delen?
- Zijn er nog dingen omtrent ondersteuning van Extinction Rebellion in Nijmegen waar ik niet naar gevraagd heb, maar die je wel graag wil delen?
- Heb je nog vragen of opmerkingen voor mij over dit interview?

9.2 Codeboek

Financiële drempel

Afhankelijkheid van werk

Financiële ondersteuning

Financiële ondersteuning

Institutionele drempel

Doelen van XR

Grenzen van de wet

Informatie

Overige institutionele barrière

Institutionele ondersteuning

Institutionele ondersteuning

Materiële drempel

Fysieke beperking

Materiële ondersteuning

Materiële ondersteuning

Sociale drempel

Discriminatie

Diversiteit XR

Gedrag XR mensen

Mentaal

Nieuwe dingen doen

Nieuwe omgeving

Politieoptreden

Schaamte

Sociale netwerk

Sociale ondersteuning

Sociale ondersteuning

Tijdelijke drempel

Beschikbare tijd

Tijdelijke ondersteuning

Tijdelijke ondersteuning